

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017–2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marcela Láníková

Nejstarší věznice v ČR a její legendy

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Miloslav Jůzl Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2017–2018

BACHELOR THESIS

Marcela Láníková

The oldest prisons in the Czech republic and its legends

Prague 2018

The Bachelor Work Supervisor:

Doc. PhDr. Miloslav Jůzl Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 8.5. 2018

Marcela Láníková

.....

Poděkování

Děkuji touto cestou Doc. PhDr. Miloslavu Jůzlovi Ph.D. za pomoc a odborné vedení při zpracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce s názvem Nejstarší věznice v ČR se zabývá jak stručným vývojem vězenství v ČR, jeho pojmy tak dále konkrétně popisuje vývoj jednotlivých věznic a odsouzených, které ve věznicích vykonávali výkon trestu odnětí svobody nebo do současné doby výkon trestu odnětí svobody vykonávají. Součástí práce je také vězeňská služba, její charakteristika, popis, složení a náplň práce, protože k vězenství neodmyslitelně patří.

V praktické části jsem použila metody kvalitativního výzkumu, kde se pracuje s malým počtem respondentů. Pro získání informací byla použita technika polostrukturovaného rozhovoru.

Klíčová slova

Obviněný, odsouzený, propuštění, trest, vazba, věznice, vězeňská stráž, výkon trestu

Annotation

The bachelor thesis entitled The oldest prison in the Czech Republic deals with both the brief development of prisoners in the Czech Republic, and its concepts specifically describes the development of individual prisons and convicts who have been serving imprisonment in the prisons or are currently serving prison sentences. Part of the work is also the prison service, its characteristics, description, composition and content of work, because it is inherently part of the prison service.

In the practical part, I used qualitative research methods, where a small number of respondents are working. The semi-structured interview technique was used to obtain the information.

Keywords

Accused, convicted, detention, imprisonment, punishment, prisons, prison guard, release

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	10
1.1 Penologie.....	10
1.2 Kriminologie	10
1.3 Trest	11
1.4 Vězení	12
1.5 Humanizace vězství.....	12
1.6 Program zacházení	12
2 NÁHLED DO HISTORIE	14
2.1 Vývoj trestu na území dnešní České Republiky	14
3 VĚZEŇSTVÍ A VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY	17
3.1 Legislativní úprava.....	17
3.2 Charakteristika Vězeňské služby	17
3.2.1 Organizační jednotky Vězeňské služby:	18
3.2.2 Hlavní úkoly Vězeňské služby:.....	18
3.2.3 Složení a vzdělání zaměstnanců.....	19
3.2.4 Přijímání a umíst'ování odsouzených.....	20
3.2.5 Povinnosti a práva odsouzených	21
3.2.6 Zaměstnávání odsouzených	23
4 VĚZNICE	24
4.1 Věznice Mírov.....	24
4.1.1 Historie hradu od jeho vzniku po současnost.....	25
4.1.2 Struktura věznice.....	28
4.2 Věznice Valdice	30

4.2.1	Od historie po současnost	30
4.2.2	Činnosti oddělení:	33
4.2.3	Struktura věznice.....	37
5	LEGENDY MÍROVA A VALDIC.....	39
5.1	JOSEF ŠOUPAL.....	39
5.2	JOSEF TOUFAR	40
5.3	VÁCLAV BABINSKÝ.....	41
5.4	IVAN MARTIN JIROUS	42
5.5	JIŘÍ KÁJÍNEK.....	44
6	DOŽIVOTNĚ ODSOUZENÍ.....	47
6.1	PETR ZELENKA	47
6.2	PAVEL PECA.....	48
6.3	ROMANA ZEINERTOVIÁ.....	49
	PRAKTICKÁ ČÁST.....	50
7	CÍL VÝZKUMU	50
7.1	Použité metody výzkumu.....	50
7.1.1	Kazuistika.....	51
7.1.2	Rozhovor s matkou Ladislava B.	55
7.1.3	Rozhovor s bývalou manželkou.....	57
7.1.4	Rozhovor s dětmi	61
8	HODNOCENÍ.....	66
	ZÁVĚR.....	67
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	69
	SEZNAM ZKRATEK.....	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

„Ukažte mi vaše vězení a já vám řeknu, jaká je vaše společnost.“

Winston Churchill

ÚVOD

Jako téma své bakalářské práce jsme si vybrala dvě nejstarší české věznice a jejich vězně, o kterých slýcháme nejen z dávného vyprávění, písniček, internetových článků, novin, televize, ale můžeme se s nimi setkat i běžném životě.

Vývoj kriminality patří ve společnosti určitě mezi atraktivní, neprobádané téma, které má velmi tabuizované postavení. Zločin a trest patří mezi skutečnosti, které doprovázejí společnost po celá tisíciletí. Postoj lidstva ke zločinu procházel řadou změn, kdy vězni byli a žili v nemilosrdných podmínkách, měli nedostatek jídla, nedostatek a nevyhovující oblečení, bylo s nimi hrubě zacházeno a byli nuceni k vykonávání těžké práce až po současnou podobu vězenství, kdy jsou preferovány lidské přístupy, nejsou porušovány základní lidská práva. V rámci koncepce jsou využívány humanitní obory z oblasti psychologie, speciální pedagogiky, filozofie. Pro vězněné osoby je k dispozici v současnosti spousta kroužků, aktivit, jsou pracovně zařazováni. Mají možnost dostudovat a případně si doplnit vzdělání jak v učebních oborech, tak ve vzdělání s ukončenou maturitní zkouškou. Hlavním cíle a převážně snahou je to, aby se po svém odchodu vrátili do běžného života v takové podobě, že nadále nebudou páchat trestnou činnost a budou se živit takovým způsobem, který je do vězení nenavrátil zpět.

Mnohdy se ale jedná o opakované recidivisty, kteří o spořádaný způsob života ve společnosti nestojí a život „běžného“ člověka s každodenní rutinou ho neláká.

Cílem mé práce je popis a rozbor vývoje Věznice Mírov a Věznice Valdice. Ve své teoretické části je nejprve čtenáři představeno několik základních pojmů z předmětné problematiky, poté se čtenář seznámí s historií a koncepcí vývoje českého vězenství v průběhu historie, aby dále práce charakterizovala koncepci vybraných věznic a jejich vězňů z minulosti a současnosti. Praktická část je zaměřena na kazuistiku vězně a provedení rozhovoru s blízkými osobami.

TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V případě výkladu z oblasti penologie je nejprve potřeba definovat základní pojmy, které jsou součástí daného zpracovávaného tématu.

1.1 Penologie (z latinského poena – trest a řeckého logos – nauka)

Je právní věda, o trestu a trestání. Zkoumá jednotlivé druhy trestu a jejich účinnost, podmínky a vlivy, dále možnosti alternativních trestů, recidivu a prevenci. Penologie využívá poznatky mnoha vědeckých disciplín, zejména pedagogiky, speciální pedagogiky, psychologie, sociální práce, práva, sociologie, medicíny a dalších oborů.

„Dle definice Černíkové je penologie věda o trestu a trestání, která se zabývá jejich účinky z hlediska volby adekvátního působení – zacházení s pachatelem trestného činu, aby nedocházelo k opakování.“ (Černíková, 2002, s. 7)

Předmětem zkoumání penologie jsou metody zacházení s pachatelem TČ (tresty a způsob jejich výkonu), které vedou k dosažení změny v chování pachatele tak, aby se, v co možné největší míře mohl začlenit zpět do společnosti jako řádný občan (Černíková, 2002).

1.2 Kriminologie

„Pojem „kriminologie“ je latinsko – řeckého původu. Jde o složeninu vzniklou z latinského slova „crimen“ (zločin) a řeckého logos (slovo, věda, nauka, učení). Mohli bychom tedy kriminologii definovat jako nauku a kriminalitě (zločinnosti).“

„Kriminologie je samostatná společenskovědní disciplína. Její samostatnost je dána specifickým předmětem zkoumání, kterým je kriminalita.“ (Gřivna, Zoubková, Scheinost a kol., 2015, s. 21).

1.3 Trest

Je následným opatřením po provinění a jeho základním účelem je ochrana společnosti proti porušování podmínek její existence. Jeho smyslem je, aby se pachatel dále nedopouštěl další a opakované trestné činnosti. Jako další účel trestní zákon uvádí, aby byl pachatel vychováván k tomu, aby vedl řádný život a jeho osobnost vedena k zaměření se na schopnosti rozpoznat nebezpečnost svého chování, kdy by mělo postupně docházet k pozitivnímu rozvoji (Sochůrek, 2007).

V současné právní úpravě rozlišujeme dva druhy trestů:

1. trest odnětí svobody

Kdy takovým trestem je dle §52 z. č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku

- a) nepodmíněný trest odnětí svobody,
- b) podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody,
- c) podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem.

2. Dle § 54 zvláštním typem trestu odnětí svobody je trest výjimečný

V trestním zákoně jsou zahrnuty i jiné možné druhy trestů (zákaz činnosti, peněžitý trest, zákaz pobytu, vyhoštění, domácí vězení, obecně prospěšné práce, ztráta čestných titulů a vyznamenání, zákaz vstupu na kulturní a jiné společenské akce, ...). Druhy trestů mohou být uloženy i současně. Výjimkou je však kombinace peněžitého trestu v kombinaci s propadnutím majetku (Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.).

Trest v trestním právu je tedy zákonem stanovený a státem vynutitelný následek spáchaného trestného činu, který ukládají soudy v trestním řízení a který obsahuje negativní hodnocení jak činu, tak pachatele.

1.4 Vězení

(káznice, šatlava, žalář, ústav nápravné výchovy, věznice)

Zařízení, kde je vykonáván trest odnětí svobody.

„Vězení není tak nedávné, neboť v něm nelze říci, že se zrodilo až s novými zákoníky. Vězení je jako forma předcházení svému systematickému využití v trestních zákonech. Konstituuje se vně soudního aparátu ve chvíli, kdy vznikají, procházejíce celým sociálním polem, procedury určené k oddělení jednotlivců...Obecná forma aparátu, který vede jednotlivce k poslušnosti a užitečnosti.“ (Foucault, M. 2000. s. 319 in: Historická penologie č. 1/2015, Praha. 2005. s. 4).

1.5 Humanizace vězenství

Snahou humanizace je vytváření důstojných, lidských podmínek ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody.

V širším slova smyslu je humanizace soubor opatření a činností, jejíž výsledkem by mělo být české vězenství začleněno do evropských a světových trendů.

V užším slova smyslu humanizace znamená respektování lidské důstojnosti a sebeúcty.

1.6 Program zacházení

„Základní forma cílevědomého a komplexního působení na odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody.“ (www.vscr.cz /program – zacházení). Jeho hlavním cílem je vedení odsouzeného k tomu, aby přijal odpovědnost za spáchaný trestný čin a naplňování účelu trestu. Program je zpracováván na základě souhrnné zprávy s ohledem na délku trestu, charakter osobnosti a příčinu trestné činnosti. Obsahuje konkrétní formulovaný cíl působení a metody zacházení, které by měl vést k naplnění stanoveného cíle, způsob a četnost hodnocení. Program je sestavován speciálním pedagogem, který je zároveň garantem. Na základě doporučení komise je následně schvalován ředitelem nebo zástupcem věznice (www.vscr.cz).

Součástí programu je také určení způsobu zaměstnávání, určení pracovní terapie, vzdělání nebo jiné náhradní činnosti. Všechny tyto komponenty by měly směřovat k předpokladům pro samostatný způsob života (www.vscr.cz).

Dle § 36 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/ 1999 je členěn na pracovní aktivity, vzdělávací aktivity, zájmové aktivity, speciálně výchovné aktivity a oblast utváření vnějších vztahů.

Mezi další pojmy, které souvisí ať už přímo či nepřímo a jsou v oblasti vězenství používány můžeme zařadit i sociální práci, bezpečnost, etopedii, speciální pedagogiku, prevenci, morálku, výchovu...

2 NÁHLED DO HISTORIE

Vývoj vězénství, jeho kulturní úroveň a materiální podmínky jsou odrazem vývoje, kulturní a ekonomické úrovně celé společnosti. Způsob zacházení s pachateli trestních činů vyjadřuje nejen vztah společnosti, ale i postoje jedinců k právu a svobodě (Hála, 2005).

2.1 Vývoj trestu na území dnešní České Republiky

„Historicky se trest vyvíjel z práva pomsty a realizoval se jako akt odplaty. Na počátku práva měla převládající místo oběť nebo její blízcí, kteří měli právo pomsty, podle zásady oko za oko, zub za zub. S rozvíjející se mocí státu se však tato role přesouvala na vládnoucí kasty, o vině a trestu rozhodoval zpravidla panovník nebo jiný nositel moci. V případě státní moci se začaly vytvářet instituce, ve kterých bylo realizováno trestní právo.“ (Sochůrek, 2007, s. 14).

Moderní dějiny českého vězénství se na území Čech, Moravy a Slezska až do vzniku samostatného Československa vyvíjely převážně ve shodě s dějinami Habsburské monarchie, kdy k výkonu trestu byli trestanci umístováni po určitou dobu v samovazbě – samostatné cele a pro zbytek trestu ve vazbě společné – na společné ložnici vězňů. Podle stupně zločinnosti a dosažené nápravy byli dále vězni rozdělováni do 3 kázeňských tříd, kterým odpovídala různá míra přiznávaných zvýhodnění (např. nákup zboží, dopisování, návštěvy aj.). Chování a činnost trestanců upravoval tzv. Domácí řád a jeho porušování bylo kázeňsky trestáno. Mezi nejpřísnějšími tresty patřilo v té době uložení pústu, tvrdého lože, samovazby nebo temnice (Sochůrek, 2007).

Za výraznou reformátorkou pokroku ve vězénství se řadí Marie Terezie, která zakázala mučení a jako i v jiných oblastech významně svými reformami zasáhl do vězénství i její syn Josef II., který mimo jiné zrušil i trest smrti (Sochůrek, 2007).

K největšímu rozmachu docházelo po roce 1918 po vzniku samostatného Československa. V této době byly zavedeny moderní prvky a přístupy – vězni byli vedeni k osobní hygieně, dostávali práci, bylo možné se vyučit řemeslům (zahradník, tkadlec,

švec). Do věznic docházeli lektoři, byly zřízeny knihovny, vězni mohli odesílat dopisy a přijímat návštěvy (Kýr, Kafková, 2007).

Tyto reformy byly přerušeny dobou nacistické okupace.

Po válce došlo opět k obnovení systému první republiky. Roku 1945 byl vydán dekret prezidenta republiky č. 112/1945 Sb., o správě soudních věznic a trestních ústavů. Státní trestněprávní politika uplatňovala generální represi, která směřovala k potlačení občanských projevů. Sociální jevy, vymykající se státním nařízením, byly uměle kriminalizovány. Trestní právo se stalo nástrojem, který sloužil k prosazení politických, hospodářských a jiných státních zájmů. Docházelo ke vzniku táborů nucených prací, které byly zřizovány na základě zákona 247/1948 Sb. o táborech nucené práce, který byl schválen 25. října 1948. Tábory nucených prací byly typem vězeňského zařízení s nevyhovujícími ubytovacími podmínkami a hygienickým zázemím. Byly zřizovány v oblastech s nedostatkem pracovní síly (doly, hutě, statky) (Francek, 1999).

I když se podmínky a zázemí postupem času zlepšily, zůstaly tábory nucených prací v praxi až do roku 1989.

Po změně politické situace u nás po roce 1989 docházelo znovu k reformě vězeňství. Byl kladen důraz na zacházení s vězni, aby byla plně respektována občanská práva omezená ze zákona a lidská důstojnost, která byla zaručena Listinou základních lidských práv a svobod. Postupně došlo k aplikaci nejprve Standardních minimálních pravidel OSN, a nakonec Evropských vězeňských pravidel (Kýr, Kafková, 2007).

Byly přijaty novely zákona č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, který přinesl několik pozitivních a pokrokových prvků (Kýr, Kafková, 2007).

Tento zákon zrušil třídně politickou diferenciaci a zavedl diferenciaci podle kriminální narušenosti, o které rozhodoval soud. Ten pak odsouzené zařazoval do I., II. nebo III. nápravně výchovné skupiny, kterou byla dána přísnost vězeňského režimu a způsob střežení. Zákon také umožnil, aby ve výchovných skupinách začali pracovat vychovatelé, sociální pracovníci, pedagogové a psychologové (Kýr, Kafková, 2007).

Stěžejní právní normou se stal zákon České národní rady č. 555/1992 Sb., ze dne 17. listopadu 1992, o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky v platném znění. Tento zákon definitivně určil, že správu a řízení vězeňství bude vykonávat k tomu vytvořená instituce – Generální ředitelství. Tato instituce bude podřízena ministerstvu spravedlnosti. Tento zákon zrušil jednotlivé útvary Sboru nápravné výchovy a zřídil vazební věznice a věznice pro výkon trestu odnětí svobody. Následující rok byl přijat zcela nový zákon – zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby a v roce 1994 byly schváleny prováděcí vyhlášky k zákonům o výkonu vazby a trestu (Nedorost, 1995).

3 VĚZEŇSTVÍ A VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČESKÉ REPUBLIKY

Vězenství můžeme chápat jako systém služeb, který má za cíl změnu chování odsouzených v takovém směru, který bude žádoucí nejen pro ně, ale i pro společnost (Vězeňská služba ČR, 1998).

3.1 Legislativní úprava

Vězeňská služba ČR (dále jen VS) je zahrnuta v zákoně č. 555/1992 Sb. ze dne 17. listopadu 1992 o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky v platném znění. Je podřízena Ministerstvu spravedlnosti, které je hlavní institucí státní správy a ve vztahu k vězenství plní funkci zřizovatele (Zákon č. 555/1992 Sb.).

Vězeňská služba České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor. Jako součást trestní justice respektuje právní řád České republiky, Listinu základních práv a svobod a doporučení Rady Evropy (Zákon č. 555/1992 Sb.).

Vězeňská služba zajišťuje výkon vazby, výkon zabezpečovací detence a výkon trestu odnětí svobody a v rozsahu stanoveném tímto zákonem také ochranu pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti (Zákon č. 555/1992 Sb.).

3.2 Charakteristika Vězeňské služby

Vězeňská služba ČR se rozděluje na vězeňskou stráž, justiční stráž a správní službu. Justiční stráž a správní služba mají postavení ozbrojeného sboru (Zákon č. 555/1992 Sb.).

Vězeňská služba je řízena generálním ředitelem, kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti, jemuž také odpovídá za činnost Vězeňské služby. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic a Institutu vzdělávání jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel (Zákon č. 555/1992 Sb.).

3.2.1 Organizační jednotky Vězeňské služby:

- generální ředitelství,
- vazební věznice,
- věznice,
- ústavy pro výkon zabezpečovací detence,
- střední odborné učiliště a Akademie Vězeňské služby (obrázek č. 1) (www.vscr.cz).

3.2.2 Hlavní úkoly Vězeňské služby:

- vězeňská stráž střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby a ve výkonu trestu,
- spravuje a střeží objekty Vězeňské služby (věznice, ústavy zabezpečovací detence) a v těchto místech zajišťuje pořádek a kázeň,
- vede evidenci osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky,
- zabezpečuje vzdělávání příslušníků Vězeňské služby (dále jen “příslušníci”) a občanských zaměstnanců Vězeňské služby
- zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva a v jiných místech jejich činnosti
- zabezpečuje organizační, ekonomickou, speciální výchovnou, zdravotní a další odbornou činnost
- prošetřuje vlastními pověřenými orgány trestnou činnost příslušníků; ve spolupráci s Policií České republiky se podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti osob ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu odnětí svobody.
- poskytuje zdravotní péči ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence a osobám ve výkonu trestu odnětí svobody, příslušníkům a občanským zaměstnancům Vězeňské služby; v případě potřeby zabezpečuje specializovanou zdravotní péči v mimovězeňských zdravotnických zařízeních,

V ČR jsou věznice od října 2017 děleny na dva typy věznic: s ostrahou a se zvýšenou ostrahou (Zákon č. 555/1992 Sb.).

Ve věznici s ostrahou je vytvořen systém tří oddělení rozlišený podle stupně zabezpečení: oddělení s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení (Sochůrek, 2007).

Jednotlivé věznice se liší stavebně – technickým zabezpečením, jako jsou zdi, ploty, signalizace apod. V současnosti je v ČR 35 věznic, z toho 10 věznic vazebních a dva detenční ústavy v Brně a Opavě (viz. obrázek č. 2) (Vězeňská služba ČR, 1998).

3.2.3 Složení a vzdělání zaměstnanců

V rámci realizace a plnění jednotlivých programů věznic je s odsouzenými pracováno celou řadou zaměstnanců vězeňské služby. Jednotlivé pracovní týmy jsou složeny ze speciálních pedagogů, psychologů, sociálních pracovníků, terapeutů a vychovatelů (Sochůrek, 2007).

Mezi základní úroveň vzdělání zaměstnanců patří absolvování základní odborné přípravy (dále jen ZOP), která je zajišťována pro všechny zaměstnance přijaté do služebního poměru VS (Vězeňská služba ČR, 1998).

ZOP se se dále člení podle zařazení výkonu služby na ZOP A – pro příslušníky VS bez rozdílu služebního poměru (nově přijatí zaměstnanci), ZOP B/1 – pro občanské zaměstnance, kteří pracují v přímém styku s vězněnými osobami, ale nepodílejí se na realizaci programu zacházení. Jedná se o zaměstnance informatiky, ekonomiky, logistiky, ZOP B/2 - pro občanské zaměstnance, kteří pracují v přímém styku s vězněnými osobami a podílejí se na realizaci programu zacházení. Jedná se o vychovatele, sociální pracovníky, psychology a speciální pedagogy. U všech odborných občanských zaměstnanců je vyžadováno odborné vysokoškolské vzdělání, zkušenosti v oboru a psychoterapeutické výcviky. ZOP B/3 – pro zdravotnický personál, ZOP B/4 – pro občanské zaměstnance pracující na částečný úvazek a ostatním pracovníkům vykonávajících práci VS (lékař, duchovní, terapeut, posledním blokem ZOP I – nástupní

školení občanských zaměstnanců, kteří nepřicházejí do styku s odsouzenými a obviněnými (Vězeňská služba ČR, 1998).

3.2.4 Přijímání a umístování odsouzených

Odsouzený jsou přijímáni do výkonu trestu odnětí svobody na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu, popřípadě na jejich základě vydané výzvy k nastoupení výkonu trestu nebo příkazu soudu k dodání odsouzeného do výkonu trestu (Vězeňská služba ČR, 1998).

Při příjmu do věznice je zjišťována totožnost odsouzeného, aby nedošlo k případné záměně osoby. V případě, že je odsouzený do věznice přiveden policejním orgánem a nemá u sebe žádný doklad, je policejní orgán požádán, aby neprodleně ověřil a zjistil totožnost osoby a svůj výsledek bezodkladně sdělil správě věznice. Při příjmu do věznice je u odsouzené osoby provedena osobní prohlídka, kterou vykonává příslušník vězeňské služby stejného pohlaví. Provedena jsou i hygienická a protiepidemická opatření (Nedorost, 1995).

Odsouzený si u sebe může ponechat fotografie, písemnosti související s trestním řízením, které bylo proti němu vedeno, právní předpisy, vlastní knihy, časopisy a noviny. Odsouzený může mít u sebe též vlastní bateriový radiopřijímač, kapesní nebo náramkové hodinky, elektrický holicí strojek, smaltovaný nebo porcelánový hrneček na nápoje a základní hygienické potřeby. Všechny věci, které má odsouzený při sobě jsou uloženy v přidělené skřínce. V případě o ponechání jiných věcí odsouzené osoby rozhoduje ředitel věznice nebo jím pověřený pracovník. Ostatní věci, které má odsouzený u sebe a jsou nevyhovující, jsou na jeho žádost uloženy. V případě nemožnosti uložení jsou věci odeslány osobě, kterou odsouzený určí (Sochůrek, 2007).

Při přijetí do výkonu trestu je odsouzený poučen o svých právech a povinnostech. O poučení je vytvořen záznam, který odsouzený podepíše (Sochůrek, 2007).

O nástupu odsouzeného do výkonu trestu správa věznice odesílá hlášení soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, okresnímu (městskému) policejnímu orgánu

příslušnému podle místa pobytu odsouzeného, kurátorovi pro mládež, popřípadě sociálnímu kurátorovi příslušnému podle místa pobytu odsouzeného, Generálnímu ředitelství Vězeňské služby, vojenské správě u vojáků (i v záloze) a u mužů starších 17 let a u důchodců příslušnému plátcí důchodu (Vyhláška č. 345/1999 Sb.).

Při přijímacím řízení jsou nově odsouzený ubytováni v přijímacím oddělení věznice, a to muži od žen, mladiství od dospělých, odsouzení zařazeni soudem do různých typů věznic, odsouzení k doživotnímu trestu. V případě doživotního trestu může odsouzený nekuřák na vlastní žádost požádat o oddělení od odsouzených kuřáků. Během přijímacího řízení, které nepřevyšuje jeden týden, je u odsouzeného provedena preventivní vstupní prohlídka, včetně laboratorních vyšetření (Vyhláška č. 345/1999 Sb.).

3.2.5 Povinnosti a práva odsouzených

Práva odsouzených jsou upravena z. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., Konkrétní postupy při realizaci níže uvedených vybraných práv vězně jsou upravena Vnitřním řádem každé jednotlivé věznice. Práva a povinnosti jsou vězněným osobám k dispozici.

„Právo odsouzených lze rozdělit na právo uspokojování základních sociálních potřeb a poskytování zdravotní péče a právo na udržování nebo případné rozšiřování sociálních vztahů.“ (Černíková, 2005, s. 84).

Odsouzený

- má právo přijímat písemnosti a na vlastní náklady písemnosti odesílat. Veškeré písemnosti podléhají kontrole.
- Má právo přijímat návštěvy blízkých na 3 hodiny ve stanoveném čase ředitelem věznice. Návštěvy jsou realizovány ve dnech pracovního volna nebo víkendu. Odsouzeného mohou navštívit nejvíce čtyři osoby, a to včetně nezletilých dětí.

- Má právo jedenkrát za tři měsíce přijmout balíček do hmotnosti 5 kg. Balíčky, stejně jako korespondence podléhají kontrole.
- Má právo na své náklady objednat si knihy, časopisy a zahraniční korespondenci.
- Má právo na poskytnutí duchovních a sociálních služeb (Černíková, 2005).

Odsouzený má povinnost:

- Podrobit se prohlídce a další prohlídce v rámci vnitřního řádu věznice, z důvodu vyloučení věci, který by narušovala řádný výkon trestu.
- Umožnit kontrolu svých osobních věcí.
- Podrobit se preventivní, vstupní, výstupní a mimořádné prohlídce určené lékařem.
- V případě nemoci a úrazu je odsouzený povinen tuto skutečnost oznámit pracovníkovi vězeňské služby.
- Sdělit jméno advokáta nebo obhájce, který ho bude zastupovat.
- Dodržovat zákaz kouření.
- Dodržovat noční klid (Černíková, 2005).

Odsouzeným je **zakázáno** hrát hry o peníze, hazardní hry, předstírat poruchu zdraví nebo duševní poruchu, prodávat a směňovat věci, tetovat sebe nebo jinou osobu, přechovávat nebo rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a hrubost, tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití jedů, výbušnin, zbraní a střeliva, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby návykových látek (Zákon č. 169/ 1999 Sb.).

Vůči odsouzenému, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti a k nápravě nestačí výzva nebo napomenutí, užije Vězeňská služba v nezbytném rozsahu prostředky povolené zákonem (Sochůrek, 2007).

3.2.6 Zaměstnávání odsouzených

Jednou ze základních povinností odsouzeného je i povinnost pracovat, pokud je pracovně zařazený a je k práci způsobilý. Při pracovním zařazení je věznice povinna sledovat odborné znalosti a dovednosti odsouzeného. Pracovně zařazení odsouzení jsou zaměstnáváni jak v prostorách věznice, tak i u spolupracujících podnikatelských a hospodářských subjektů (Zákon č. 169/199 Sb.).

Za vykonanou práci náleží odsouzeným odměna podle vykonané práce. Výše odměny a podmínky jsou uvedeny v nařízení vlády č. 365/1999 Sb., o výši a podmínkách odměňování odsouzených osob zařazených do zaměstnání ve výkonu trestu odnětí svobody. V pracovní odměně je zahrnuta základní složka odměny, práce přesčas, příplatky a ohodnocení za vykonanou práci. Výše odměny je závislá na kvalitě a množství odvedené práce.

Základní složka odměny je rozložena do tří skupin. Odsouzenému tak přísluší podle druhu vykonávané práce základní složka odměny:

- I. skupina – jedná-li se o práci, pro jejíž výkon není potřebná odborná kvalifikace, výše základní složky odměny činí částku 4.500 Kč.
- II. skupina – jedná-li se o práci, pro jejíž výkon je potřebné vyučení v oboru nebo jiná odborná kvalifikace, výše základní složky je o polovinu vyšší než v I. skupině.
- III. skupina – jedná-li se o samostatný výkon zvláště náročných a specializovaných prací vyžadující zpravidla vyšší než úplné střední vzdělání nebo vyšší než úplné střední odborné vzdělání, výše základní složky je dvojnásobkem základní složky odměny v I. skupině (Nařízení vlády č. 365/1999 Sb.).

4 VĚZNICE

4.1 Věznice Mírov

Jak praví pověst o vzniku:

„Za prastarých časů žil nedaleko lesa zeman Svatoš s rodinou. Jeho syn Rostislav měl rád okolní hluboké lesy a představoval si maličké skřítky, kteří přebývají v dutinách stromů, pod zemí a v puklinách skal. Jak čas plynul, z malého chlapce se stal mladý muž plný síly. Jednoho letního odpoledne se Rostislav procházel po lese a za rukáv se mu zachytila trnitá větvička. Odtáhl ji a za keřem spatřil vchod do jeskyně. Zvědavě vlezl dovnitř a zkoumal jeskyni v podzemí. Velice jej to místo zaujalo a doma o něm všem vypravoval. I Rostislavův otec se začal o jeskyni zajímat. Moravě hrozilo nebezpečí vpádu Tatarů a v podzemí by mohla být dobrá skrýš. Zeman Svatoš svolal ještě toho odpoledne všechny své čeledíny a s Rostislavem odešli ke sluji. Po několik dní tam tvrdě pracovali, hloubili síně pro celou rodinu, čeládku i dobytek. Nakonec vytesali malou kapli. Nikdo by se ani nenadál, že tajný úkryt budou potřebovat tak brzy. Neminulo mnoho času a po celé Moravě řádili Tataři. Vpadli tenkrát i na Svatošův dvorec, ale nikoho kromě jednoho pacholka nenašli. Čeledín to byl tuze proradný, spolčil se s Tatary a ukázal jim tajnou pánovu skrýš.“

„V tom samém okamžiku se právě všichni usilovně modlili a naslouchali božím slovům staříčkého kněze, který jako jediný zůstal klidný. Zanedlouho Tataři v čele s pacholkem odvalili těžké balvany zakrývající vchod do jeskyně a už se chystali vniknout dovnitř a všechny pobít. Najednou však před nimi vyšlehl oheň a útočníci se dali na ústup. Plameny je zahnal pryč a zeman byl i s celou rodinou zachráněn. Zeman Svatoš se synem potom dlouho pronásledovali Tatary po Moravě, do té doby, než byli všichni vyhnáni. Celý kraj děkoval udatnému zemanovi za záchranu a kníže mu věnoval rozlehlý les. Na tom místě nechal Svatoš vystavět mocný hrad a na památku míru, který zavládl Moravou, dostal jméno Mírov.“ (www.rozhlas.cz/hradyazamky/povesti/_zprava/229830)

4.1.1 Historie hradu od jeho vzniku po současnost

Historie Hradu, později věznice Mírov sahá do poloviny 12. století. Původní záměry zakladatele biskupa Bruna ze Schauenburku byly takové, že měl původně sloužit jako lovecký hrádeček a obranná soustava majetku biskupa. Později sloužil jako věznice pro provinilé biskupovi služebníky.

Roku 1761 zde byl zřízen nápravní ústav pro duchovní. Nápravní ústav lze považovat za počátky výchovného působení na uvězněné osoby. Provinilí duchovní byli do nápravného zařízení posíláni s průvodním dopisem, který byl vydán konzistoří. Ve zprávě byly uvedeny informace o deliktu, a zda je vězněná osoba schopna nápravy. V případě, že se kněží ke svému činu doznali, chovali se dobře a kajícím, dodržovali předpisy a denní řád, tak byla možnost zařazení mezi napravitelné a přiházelo v úvahu i případné propuštění (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008).

V letech 1809–1854 sloužil hrad Mírov jako špitál pro rakouské vojáky. Kapacita špitálu byla 350 lůžek. V roce 1855 arcibiskup Bedřich Fürstenberg prodal hrad i s náležitostmi (pozemky, rybníky, budovy) státu za 54 000 zlatých na zřízení věznice, která je tu dodnes (Uhlík, 1994).

Do roku 1858 probíhaly na hradě rozsáhlé rekonstrukce a stavební úpravy tak, aby co nejdříve mohli nastoupit první trestanci na hradě (Uhlík, 1994).

Kapacita věznice byla zpočátku v počtu pro 1000 trestanců, později byl počet snížen na 800. V době rakouského mocnářství byla správa věznice zajišťována převážně ženskými řeholními řády – sestry kongregace sv. Karla Boromejského. Sestry kongregace sv. Karla Boromejského měly na odsouzené působit v rámci výchovy, morálky a také vlastním příkladem křesťanské lásky k bližnímu svému. Kladné působení na trestance měl také v kompetenci ústavní učitel a duchovní správce. V této době také vznikají prvotní domácí řády, které byly předstupněm pro domácí řád užívaný ve věznicích dnes (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008). Domácí řády vedly trestance k plnění povinností a dodržování pravidel. Trestanci se museli účastnit bohoslužeb, slavit křesťanské svátky, ctít a dbát

svého duchovního správce. Mezi hlavní povinnou činností domácího řádu byla i fyzická práce. Trestanci pracovali na rozsáhlých pozemcích nebo dílnách (Uhlík, 1994).

Sestry kongregace sv. Karla Boromejského se staraly o to, aby o trestance bylo postaráno po všech stránkách. Trestanci byly ubytováni v prostorných celách, leželi na slamnicích, dostávali pravidelnou stravu v dostatečném množství (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008).

Řádové sestry kongregace působily na Mírově 11 let. První světová válka byla pro Mírov zkouškou. V období konce války panovala v zemi nejistota i naděje z blížící se budoucnosti – vznik Československa (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008).

Za nacistické okupace se stal Mírov věznicí gestapa, kterým prošla i řada vedoucích funkcionářů KSČ na Moravě a různých levicových organizací, kteří byli následně posíláni k soudům nebo popravám. Přechodně zde byla také zřízena vyšetřovací vazba. V roce 1942 byla většina vězňů převezena do ostatních věznic a ve zdejším ústavu bylo zřízeno oddělení pro vážně nemocné tuberkulózou z řad Poláků, Italů, Jugoslávců, Bulharů a Maďarů. Nejhuře bylo zacházeno s polskými občany, ti měli ve spise označení „Pole“ nebo „P“ a byli posíláni na nejtěžší a nejhorší práce (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008).

V poválečné době se pohled na české vězenství stabilizoval a vracel se zpět k prvorepublikovým myšlenkám.

V roce 1948 se k moci dostala komunistická strana, která v rámci likvidace a izolace svých nepřátel začala využívat Mírov jako jeden z táborů nucených prací. Hrad Mírov byl považován za jeden z nejhorších táborů. V táboře byl aplikován teror na armádní důstojníky. Z dochovaných materiálů je známo, že v táboře nucených prací bylo vězněno cca 300 armádních důstojníků. V rámci rozsáhlé akce, která byla nazývána „D“, jako důstojník byly na celém území české republiky vojáci zatčeni, následně převezeni k výslechu, kde byli pod fyzickým násilím přinuceni k přiznání k činu, který nespáchali (Bílek, 1998).

Autentické svědectví plukovníka uvedené v knize (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008, s. 83):

„Byli zde i důstojníci, kteří přežili za okupace fašistické koncentráky a věznice. Tábor nucených prací Mírov byl uprostřed věznice na třetím nádvoří a střežili ho příslušníci SNB, mladí, ambiciózní, prodchnutí marxisticko – leninskou teorií. Jejich ambicióznost se projevovala psychickým i fyzickým ubližováním. Lidé v celách se po oslovení člena ostrahy museli hlásit jako chovanec s číslem. Ze třetího nádvoří nebylo možno utéct...Oblečení bylo civilní, jak kdo byl zatčen...Internovní tábor Mírov měl zvláštní charakter jako tábor pro fyzickou likvidaci důstojníků...“

V táboře bylo s vězni zacházeno nelidsky, byli šikanováni, bití, ponižováni a nuceni k tvrdé práci. Lékařská péče byla nulová, zdravotní stav vězňů nebyl vůbec respektován (Bílek, 1998).

Tábor nucených prací Mírov byl zrušen v roce 1951. Mnozí českoslovenští vojáci zde zemřeli, přeživší se domů vraceli s podlomeným zdravím a mnozí po svém návratu domů spáchali sebevraždu (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008).

V průběhu dalších let bylo na hradě Mírov provedeno mnoho rekonstrukcí, stavebních prací a zabezpečení. V roce 1967 byl na bývalém věžeňském hřbitově vybudován památník uvězněným obětem v době nacistické okupace (Křupka, Trunda, Wilhelm, 2008).

V současnosti je věznice Mírov zařazen mezi věznice se zvýšenou ostrahou, kde je mimo jiné i oddělení pro doživotně odsouzené, v němž jsou věznění nejnebezpečnější vězni České republiky. Věznice je rozdělena na oddělení s dozorem, s ostrahou, na oddělení se zvýšenou ostrahou, na oddělení se zvýšenou ostrahou se zesíleným stavebně technickým zabezpečením a oddělení specializované pro výkon trestu odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování ve věznici se zvýšenou ostrahou (Věžeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Informace o věznicích).

Kapacita věznice je 369 míst. Vězni jsou ubytováni na společných pokojích (světnicích), kdy největší má 18 lůžek, pro dva vězně je určeno 32 světnic a dále 8 jednolůžkových světnic (Vězeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Informace o věznici).

Vzhledem k velmi pestrému složení věznice je pro věznici důležité pracovní uplatnění, mimopracovní aktivity a využívání volného času. Pracovní uplatnění lze realizovat v areálu věznice. Odsouzení mohou pracovat v dřevovýrobě, kovovýrobě, výrobě žaluzií, lepení obálek, výrobě keramiky. V případě volného času mohou své zájmy a schopnosti uplatnit i v oblastech výtvarných, hudebních, akvaristických. (Vězeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Informace o věznici).

4.1.2 Struktura věznice

Ve věznici pracuje cca 270 zaměstnanců, z nichž většina je v přímém služebním poměru, a další složkou jsou občanskí pracovníci. Dle zpracované statistiky věznice je k 1. 4. 2018 ve věznici zaměstnáno 230 mužů a 34 žen.

- **Adresa:**

Vězeňská služba ČR – Věznice Mírov

P. O. BOX 1

789 53 Mírov

- **Personální obsazení a vedení věznice Ředitel**

věznice

Vrchní rada plk. Ing. Mgr. Vladimír Lang

1. Zástupce ředitele

Ing. Tomáš Keprt

2. Zástupce ředitele

rada plk. Mgr. Roman Mišák

Asistentka ředitele – Marcela Keslarová

Tiskový mluvčí – Mgr. František Richter

Vedoucí oddělení výkonu trestu – vrchní komisař mjr. Ing. Zdeněk Trunda

Vedoucí vězeňské stráže – vrchní komisař mjr. Ing. Roman Ruprecht

Vedoucí oddělení prevence a stížností – vrchní komisař mjr. Josef Skřičil

Vedoucí lékař zdravotnického střediska – MUDr. Štefan Takáč

Kontaktní osoby pro oblast zaměstnávání vězňů – Bc. Jiří Ondrášek a Ing. Ladislav Spurný (Vězeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Věznice Mírov, kontakty).

Denní režim věznice určené pro výkon trestu odsouzených je stanoven vnitřním řádem věznice, který stanovuje přesný čas pro vstávání, kontrolu vězňů, početní kontroly, osobní volno, stravovací pauzy a další. Tyto řády se mohou lišit dle věznice, která je vydává, vesměs však korespondují a nijak výrazně se neliší (Vězeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Informace o věznici).

Vnitřní řád věznice je vydáván v souladu s §14 zákona č. 169/1999 Sb. a je schvalován Generálním ředitelstvím vězeňské služby (Vězeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Vnitřní řád).

4.2 Věznice Valdice

4.2.1 Od historie po současnost

Dřívější klášter kartuziánu ve Valdicích založil v roce 1627 Albert Václav Eusebius z Valdštejna jako součást svého rozsáhlého panství poblíž města Jičína. O tom, že z bývalé kartouze bude zřízena centrální věznice pro nejtěžší tresty od 10 let do doživotí bylo rozhodnuto v roce 1856. V roce 1857 objekt zakoupil rakouský stát a po úpravách jsem byla převezena část vězňů ze Špilberku u Brna. Celkový počet nově příchozích zaměstnanců se pohyboval okolo počtu 800, v roce 1896 však jejich počet klesl na 464 (www.vscr.cz).

V letech 1857–1868 byla správa věznice svěřena sestře Majdaleně Holfeldové, představené řádu milosrdných sester Kongregace sv. Karla Boromejského.

Stejně tak, jako na Mírově bylo na trestance působeno v rámci výchovy, morálky a duchovní kázně. Příchodem sester zde byl založen domácí řád, zlepšili se podmínky z hlediska hygieny, stravování, pracovní činnosti a kázně vězňů. Trestanci byli zařazováni do práce jednak v provozovnách věznice (prádelna, jídelna, kuchyně), tak v rámci rukodělných prací (draní peří, polní a zahradnické práce).

V roce 1868 byl jmenován ředitelem Ferdinand Zohrer, kterého o rok později vystřídal Antonín Brener.

Řediteli ústavu byli podřízeni vězeňští úředníci: správce, kontrolor, adjunkt, inspektor stráže, 6 vrchních dozorců a 49 dozorců (Kýr, Kafková, 2007).

Ve věznici nad trestanci dohlížel inspektor stráže, 6 vrchních dozorců a 49 dozorců. Nepřetržité střežení věznice vykonávalo 96 vojáků pod vedením 2 důstojníků a šikovatele.

Po vzniku Československé republiky byl systém vězenství začátkem roku 1919 zdokonalován. Jeho dokonalost spočívala na prohlubování a postupném zmírňování vězeňského režimu v závislosti na vývoji zlepšení trestanců. Trestanci byli rozdělováni

do 3 disciplinárních tříd. V roce 1928 existovalo v ČSR šest mužských trestnic k výkonu trestu od jednoho roku až po doživotí, z toho byli dvě trestnice pro prvotrestance a polepšitelné recidivisty (Plzeň a Leopoldov) a další dvě pro nepolepšitelné trestance (Kartouze – Valdice, Ilava) (Kýr, Kafková, 2007).

Věznice Valdice byla určena pro nepolepšitelné trestance, kteří byli odsouzeni nejméně třikrát za stejný zločin. Trestanci byli posíláni od krajských soudů v Brně, Olomouci, Jihlavě a Znojmě. V roce 1928 vykonávalo ve Valdicích trest odnětí svobody celkem 428 trestanců, z toho 35 ve výkonu trestu na doživotí. V této době patřil mezi nejznámější trestance Josef Šoupal, který v roce 1923 byl odsouzen za spáchání atentátu na ministra financí Aloise Rašína. Trestanci byli v této době zaměstnáváni jak v prostorách věznice, tak i v řemeslných dílnách, zahradnictví a na polích. Účastnili se pravidelných bohoslužeb, školního vyučování a pravidelných přednášek o osobní a sociální hygieně (Kýr, Kafková, 2007).

V roce 1918–1936 spravoval věznici Gustav Erhart.

V době německé okupace byly Valdice přejmenovány na Ústav pro mladistvé provinilce a choré vězně. V roce 1941 zde byla zřízena i vyšetřovna gestapa. Vedení věznice a její řízení převzal Jindřich Janeček.

V době protektorátu nadále věznice zůstávala pod názvem, jako za německé okupace. Nadále zde byli umístováni dlouhodobě nemocní trestanci a mladiství do 20 – ti let. V roce 1941 se zde nacházelo celkem 286 vězňů. Z toho bylo 135 trestanců, 122 mladistvých a 29 vyšetřovanců gestapa. V roce 1945 se celkový počet zvedl na 652.

V letech 1940–1942 byly za odbojovou činnost pozatýkáni zaměstnanci věznice. Mezi nim byl ústavní lékař Miloslav Sedláček, bývalý ředitel Jindřich Janeček a jeho nástupce Antonín Pavlík (Kýr, Kafková, 2007).

Po komunistickém převratu byli do Valdic umístováni vězni s dlouhodobými tresty odnětí svobody. Vězni byli zařazováni do pracovních skupin, kde pracovali ve výrobních

procesech státních podniků. V tomto období bylo ve věznici umístěn největší počet osob. Mezi uvězněnými můžeme jmenovat např. biskupa Karla Otčenáška a Stanislava Zezulu.

Dále můžeme jmenovat generála Jana Syrového, Rudolfa Berana. V roce 1948 byl za protikomunistický odpor umístěn do Valdic i číhošťský farář Josef Toufar, který byl ubit vyšetřovateli StB. Dosavadní ředitel věznice Václav Pruher byl zproštěn funkce a na jeho místo nastoupil por. SNB Josef Junek. Název ústavu byl upraven na „Trestní ústav pro muže ve Valdicích u Jičína.“ (Kýr, Kafková, 2007).

V období 1953–1965 byly Valdice přejmenovány celkem třikrát, a to na „Uzavřený ústav nápravného zařízení MV“, „Nápravně pracovní tábor č. 1.“ „Útvar nápravných zařízení MV“. V tomto období byly do věznice umísťováni tzv. „bývalí lidé“, což byli duchovní správci, podnikatelé, zemědělci a funkcionáři.

V této době počet vězňů převyšoval standardní kapacitu 1447 míst. S vězni bylo hrubě zacházeno, nebyl dostatek jídla. V tomto roce na následky špatných podmínek umírá starosta Sokolova z Kopřivnice, pan Jan Vašek.

V budově věznice byli zřízeny dílny na výrobu bižuterie, plátěných sběráků pro zemědělce, lisovna umělých hmot, výrobná náhradních dílů pro zemědělské účely.

Po roce 1965 dochází k reformám v oblasti vězenství. Do „Nápravně výchovného ústavu Valdice“ byli po roce 1968 zařazováni zpravidla odsouzení k výkonu trestu odnětí svobody ve III. NVS, včetně odsouzených s určením do zaostřené izolace, dále s nařízením vlády k umístění do oddělení zvláštního dohledu nebo střediska protialkoholní ochranné léčby. V roce 1970 se zde nacházelo 1310 odsouzených, do roku 1987 jejich počet výrazně vzrostl až na 2503 osob. V této době také vznikají nová pracovní zařízení, vedle dřívějších jsou zřízena pracoviště na výrobu karborundových nástrojů, dětských kočárků, stanů, suvenýrů a vánočních ozdob. V době normalizace byly v obávaném zařízení, za které byla věznice Valdice považována, zde byli vězněni i představitelé disentu a undergroundu jako básník Ivan M. Jirous, Jiří Wolf, Jiří Gruntorád). Často a

hrubým způsobem zde byla porušována lidská důstojnost. Náčelník ústavu byl v té době Antonín Kyndl. (Kýr, Kafková, 2007).

Od roku 1993 byl pro věznici přechodně užíván název Ústav pro výkon trestu odnětí svobody Valdice, ale následně byl změněn na Věznice Valdice pro výkon trestu odnětí svobody ve zvýšené ostraze.

V současnosti je věznice využívána jako věznice s ostrahou a se zvýšenou ostrahou. Do věznice jsou umístovány odsouzení s delšími tresty, recidivisté a jinak nebezpeční.

Kapacita věznice je 1092 míst a je rozdělena do pěti oddělení – oddělení krizové, specializované oddělení pro odsouzené s poruchou osobnosti, oddělení pro odsouzené zařazené do zvýšené ostrahy s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním psychotropních látek a výstupní oddělení, kam jsou zařazováni vězni před propuštěním. Další součástí je ošetrovna s lůžkovou částí, kde je odsouzeným poskytována zdravotní péče. (Kýr, Kafková, 2007).

4.2.2 Činnosti oddělení:

Nástupní oddělení

„Věznice Valdice není tzv. příjmová věznice a není určena k přímému nástupu osob do výkonu trestu. Noví odsouzení jsou do Věznice Valdice eskortováni zejména z příjmových věznic. Nástupním oddělením dále prochází i odsouzení, kteří sem byli přemístěni k dalšímu výkonu trestu z jiných věznic.“

„Nástupní oddělení je umístěno v přízemí ubytovny C. V současné době je jeho celková ubytovací kapacita na 28 míst. Činnost nástupního oddělení zajišťuje tým odborných zaměstnanců, jejichž úkolem je zpracování komplexní zprávy SARPO na každého odsouzeného. Všichni odsouzení jsou předvedeni před Komisí pro příjem odsouzených, poradní orgán ředitele, která zabezpečuje převzetí odsouzených do stavu, včetně vybavení všemi věcmi osobní potřeby a zjišťuje jejich eventuální žádosti a stížnosti.“

„Po příchodu na nástupní oddělení jsou noví odsouzení proškoleni o povinnostech a právech ve věznici se zvýšenou ostrahou a ostrahou a seznámeni se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pohybu ve věznici. Dále jsou upozorněni na povinnost dodržovat vnitřní řád věznice a další předpisy týkající se výkonu trestu odnětí svobody a seznámeni s možností následné spolupráce s Probační a mediační službou. Cizinci jsou proškoleni se Zákonem o výkonu trestu odnětí svobody a řádem výkonu trestu v anglickém, ruském, německém a španělském jazyce. Dále jsou všichni seznámeni s aktivitami nabízenými aktivitami programu zacházení, který je zpracován formou nabídkového listu.“

„Po zpracování těchto podkladů jsou odsouzení předvedeni k zařazovací komisi, která rozhoduje o jejich umístění do vnitřní prostupné diferenciacní skupiny a o eventuálním pracovním zařazení. Po této komisi jsou odsouzení z nástupního oddělení vyřazeni a stěhují se na příslušné ubytovny.“ (www.vscr.cz/veznice-valdice/onas/vykonvezenstvi/cinnost-nastupniho-oddeleni/).

Výstupní oddělení:

„Výstupní oddělení jsou ve věznici zřízena v souladu s NGŘ VS ČR č. 68/2013 pro odsouzené, kteří se před očekávaným skončením výkonu trestu potřebují intenzivněji připravovat na život na svobodě.“ (www.vscr.cz/veznice-valdice/onas/vykonvezenstvi/cinnost-vystupniho-oddeleni/).

Věznice má k dispozici dvě výstupní oddělení, a to pro odsouzené zařazené do typu věznice s ostrahou a pro odsouzené zařazené do typu věznice se zvýšenou ostrahou (www.vscr.cz).

„Činnost v těchto odděleních je zaměřena především na utváření postojů a dovedností odsouzených, které pomáhají k návratu do společnosti a umožňují vést soběstačný život v souladu se zákonem. Výběr odsouzených probíhá dle platných kritérií. Po zařazení odsouzeného do VO je provedena aktualizace Programu zacházení (dále jen PZ) se zaměřením na aktivity, které přispívají k úspěšné reintegraci odsouzeného do společnosti. Ve všech formách zacházení je zdůrazňován princip zodpovědnosti, samostatného

rozhodování a přijetí důsledků za své jednání.“ (www.vscr.cz/veznice-valdice/onas/vykon-vezenstvi/cinnost-vystupniho-oddeleni/).

Krizové oddělení:

„Krizové oddělení je zřízeno pro dočasný pobyt odsouzených, pro něž je umístění ve větším kolektivu z objektivních i subjektivních důvodů ohrožující nebo zdrojem psychického strádání, nebo vyžaduje dočasnou intenzivní psychologickou, psychiatrickou a speciálně výchovnou péči. Dále pro odsouzené v aktuální sociální krizi, nebo kteří se pro své osobnostní rysy a povahové vlastnosti stali terčem šikanování, homosexuálních útoků aj. Cílem krizového oddělení je pomoc odsouzeným v adekvátní adaptaci na výkon trestu odnětí svobody a při hledání vhodných a efektivních forem řešení jejich problémů, které nedokáží aktuálně řešit sami.“ (www.vscr.cz/veznice-vinarice/onas/vykonvezenstvi/oddeleni-pro-odsouzene-ve-veznici/).

Specializovaný oddíl pro odsouzené s poruchou duševní a poruchou chování (SpO):

„Dlouhodobým cílem terapeutického programu oddělení je zredukovat škodlivé či nebezpečné projevy chování odsouzených a naučit odsouzené vědomě kontrolovat své jednání a chování žádoucím směrem.“

„Cely jsou malokapacitní (max. 4 lůžka v cele), celková kapacita oddělení je 22 lůžek. Aktivity probíhají na kulturních místnostech.“ (www.vscr.cz/veznice-valdice/onas/specializovana-oddeleni/).

Odbornost zařízení je personálně zajištěna 2 vychovateli-terapeuty, speciálním pedagogem a psycholožkou, která je zároveň garantem odborné činnosti (www.vscr.cz).
„Veškeré aktivity na oddělení probíhají formou skupinové psychoterapie, individuálního terapeutického zacházení, speciálně-výchovných aktivit, pracovní, vzdělávací, kulturní a zájmové činnosti.“ (<https://www.vscr.cz/veznice-valdice/o-nas/specializovanaoddeleni/>).

Specializovaný oddíl pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním psychotropních látek (SpO/T):

„Do SpO/T jsou přijímáni odsouzení s duševní poruchou a poruchou chování vyvolanou účinkem návykových látek, kteří prokázali motivaci k aktivnímu řešení vlastního drogového problému dobrovolným podáním žádosti o zařazení do oddělení a sepsáním motivačního dopisu. Jsou schopni alespoň částečně přiznat vinu a podíl na spáchání trestného činu, jsou schopni skupinové práce, předpokládáme u nich snahu o úspěšné znovu začlenění se do společnosti a jsou zařazeni k výkonu trestu odnětí svobody do typu vězení zvýšená ostraha.“

Odborný personál - 2 vychovatelé-terapeuti, vychovatel, spec. pedagog a psychologka a dle potřeby sociální pracovnice. Mezi aktivity na oddělení je zařazen vzdělávací program, skupinová práce, muzikoterapii a vedle toho i zájmové aktivity jako výtvarný kroužek, kroužek stolního tenisu a stolní kopané (www.vscr.cz).

Pro odsouzené s nedokončeným vzděláním jsou v rámci Školského vzdělávacího střediska a v případě zájmu o studium si mohou odsouzení doplnit jak vzdělání základní, tak též navazující studium s možností odborného vzdělání se získáním výučního listu nebo středního vzdělání se závěrečnou maturitní zkouškou. Dále jsou pro odsouzené připraveny vzdělávací kurzy s různých oblastí (jazykové, svářečské, malířské a natěračské).

V oblasti zaměstnávání odsouzených je jejich pracovní uplatnění realizováno jak v prostorách věznice (prádelna, kuchyně) tak i ve smluvních podnicích a hospodářských objektech. Celkový počet pracovně zařazených odsouzených dosahuje cca 40 %. Smyslem pracovního zařazení je u odsouzeného zejména zachování určitých pracovních návyků. Pokud tyto návyky odsouzený nemá z civilního života snaží se formou pracovního zařazení ve vězení tyto návyky u odsouzeného vybudovat tak, aby při návratu byl schopen co nejlepšího zařazení zpět do společnosti a na obživu si vydělával jinak než páčáním trestné činnosti (www.vscr.cz).

4.2.3 Struktura věznice

Ve věznici pracuje cca 450 zaměstnanců, z nichž většina je v přímém služebním poměru, a další složkou jsou občanskí pracovníci. Dle zpracované statistiky věznice je k 1. 4. 2018 ve věznici zaměstnáno 340 mužů a 71 žen (www.vscr.cz).

- **Adresa:**

Vězeňská služba ČR

Věznice Valdice

Nám. Míru 55

507 11 Valdice

- **Personální obsazení a vedení věznice**

Ředitel věznice

Vrchní rada – plk. Mgr. Jiří Mach

1. zástupce ředitele

Rada plk. Mgr. Jiří Karásek

2. Zástupce ředitele

Ing. Miloš Kaska

Tisková mluvčí: Ing. Eva Francová

Kontaktní osoba pro styk s veřejností – Jarmila Sadilová

Vedoucí personálního oddělení – Mgr. Milan Jung

Vedoucí oddělení výkonu trestu – vrchní komisař mjr. Mgr. Pavel Stindl

Vedoucí oddělení vězeňské stráže – vrchní komisař mjr. Bc. Luboš Eberle

Vedoucí oddělení prevence a stížností – vrchní komisař mjr. Ing. Jiří Runčík

Vedoucí správního oddělení – Bc. Josef Witschel

Vedoucí oddělení logistiky – Bc. Martin Franěk Vedoucí

oddělení zaměstnávání vězňených osob – Ing. Světlana

Mattiviová

Vedoucí lékař zdravotnického střediska – MUDr. Jaroslav Vilím

Kaplani – B. Th. Pavel Zvolánek, Mgr. Aleš Tomčík, Bc. BcA. Zbyněk Pavienský
(Vězeňská služba České republiky [on-line]. 2018, Věznice Valdice, kontakty).

5 LEGENDY MÍROVA A VALDIC

Jak je již popsáno v předchozí kapitole v obou věznicích bylo vězněno několik tisícovek vězňů, se kterými nebylo vždy vhodně zacházeno. Potýkali se s nedostatkem oblečení jídla a hrubým zacházením. Mnozí byli uvězněni na základě vykonstruovaných procesů tehdejších vlád a mnozí si uvěznění za své činy zasloužili. V této kapitole bych se ráda věnovala alespoň některým z nich, o kterých se dozvídáme z vyprávění, legend a v dnešní době i prostřednictvím mediální komunikace.

5.1 JOSEF ŠOUPAL

Mladý Josef se narodil 11. března 1903 v Havlíčkově Brodě do chudé rodiny. Jeho otec byl povoláním švec a jeho matka si doma přivydělávala opravou punčoch. Rodina žila v malém domku v dělnické kolonii na Kokoříně v tehdejší Německém Brodě.

Vystudoval obchodní školu a po studiích si našel místo v místní pojišťovně, kde měl zaručenou slibnou budoucnost. Josef však od mládí tíhnul k radikální levici. S přáteli četl komunistické příručky a kritizoval prvorepublikový kapitalismus. Jeho myšlenkové pochody výrazným způsobem ovlivnil básník S. K. Neumann a komunista T. Eisner.

Ještě před dovršením dvaceti let se rozhodl pro fyzickou likvidaci tří osob. Mezi tyto osoby patřil ministr financí Alois Rašín, poslanec a premiér Karel Kramář a ředitel Živnobanky, politik Jaroslav Preiss.

V likvidaci byl na prvním místě seznamu Alois Rašín, kterého se poprvé pokusil zabít před Vánocemi v roce 1922. Jeho pokus se však nezdařil, protože při příchodu do politikovi kanceláře mu ve vstupu zabránili jeho zaměstnanci a tím mu jeho pokus překazili. V případě druhého pokusu, konkrétně dne 5. ledna 1923, byl již úspěšnější. Netrpělivě čekal na svou oběť v místě jeho bydliště v Praze v Žitné ulici. Po Aloisi Rašínovi dvakrát vystřelil. Postřelený Alois Rašín byl převezen do nemocnice, kde na následky střelného poranění dne 18. února umírá.

Několik minut po atentátu byl Josef zatčen ve sklepě jednoho ze sousedních domů. U soudu jeho obhajoba zněla tak, že chtěl pomocí atentátu pomoci k lepší a spravedlivější

společnosti bez kapitalismu a vykořisťování. V době spáchání atentátu bylo Josefovi 19 let, a tak o vlásek unikl trestu smrti. V tehdejší ČSR byla plnoletost uznávána až od 21 let. Mladistvý Josef byl odsouzen k 18 letům těžkého žaláře, kdy svůj trest odpykával v Kartouzích u Jičína, dnešní Valdice.

V době výkonu trestu se choval velmi nekázeňsky, nerespektoval daná pravidla, a tak mu byl trest prodloužen o další dva roky. Na svobodu byl propuštěn v roce 1943 a vrátil se do svého původního bydliště. Po II. světové válce si změnil své jméno na Ilja Pravda a odstěhoval se do severních Čech. Do své smrti v roce 1959 zůstal věrným komunistou ([www.wikipedia.cz/Josef Šoupal](http://www.wikipedia.cz/Josef_Soupal)).

5.2 JOSEF TOUFAR

Josef Toufar se narodil 14. července 1902 v Arnolci u Polné. Jeho otec Josef byl hospodářem a jeho matka Marie pomáhala svému manželovi. Josef byl jedním z pěti dětí. Měl staršího bratra Bohuslava, Stanislava, Vladimíra a mladší sestru Boženu.

Mladý Josef prožil obvyklé vesnické dětství a už od malička si velmi rád hrával na kněze a docházel do místní lidové školy. Jako jedenadvacetiletý nastoupil k základní vojenské službě v Brně k 10. pěšímu pluku Jana Sladkého Koziny. Po splnění služby byl v roce 1923 propuštěn a přeložen do zálohy. V roce 1927 nastoupil tehdy již šestadvacetiletý Josef na Odbornou školu hospodářskou do Polné, později přestoupil na gymnázium v Havlíčkově Brodě, kde si dodělal maturitu, aby mohl vstoupit do kněžského semináře. Jan vstupuje do kněžského semináře v červnu roku 1935.

Na kněze byl jáhen Josef Toufar vysvěcen v Hradci Králové dne 29. června 1940 na svátek sv. Petra a Pavla biskupem Mořicem Píchou. Prvním kaplanským působištěm byla farnost městečka Zahrádka u Humpolce. Pod nátlakem komunistických funkcionářů rezignoval a dne 16. dubna 1948 byl přeložen do farnosti v obci Číhošť.

Velký zvrat v dramatické době, kdy byly připravovány kompromitující materiály proti církevním představitelům nastal 11. prosince 1949, kdy se v číhošťském kostele ve chvíli kázání podivuhodně rozkýval dřevěný oltářní křížek, který zůstal stát nakloněn a

zkroucen ke kazatelně s mírným převisem. Tento záhadný úkaz vidělo 20 svědků. Mezi nimi Libuše Zmrhalová, Karel Krajanský a Marie Rosičková. Tato událost se roznesla po celé ČR což se nehodilo vládnoucí komunistické straně.

Páter Josef Toufar byl dne 28. ledna 1950 unesen tajnou státní bezpečností z fary a byl odvezen do valdického vězení, kde byl brutálně vyslýchán.

Páter Josef Toufar zemřel dne 25. února 1950 (www.joseftoufar.cz).

5.3 VÁCLAV BABINSKÝ

Český loupežník Venca z Pokartic

Václav Babinský se narodil dne 20. srpna 1796 v Litoměřicích. Rodina Babinského pocházela ze severních Čech, od však většinu svého života strávil v obci Pokratice.

Václav byl prvorozený syn Václava Babinského a Kateřiny Babinské. Jako mladý pracoval se svým otcem jako zemědělský nádeník, protože nebyl žádným pilným studentem. V roce 1816 vstoupil do armády k vojsku rakouského císařství, kde také potkal svou první velkou lásku Lidku. Jeho první velká láska pocházela z chudých poměrů a rodina neměla v té době na zaplacení nájmu. Zamilovaný Václav, aby se zavděčil své milé, vykradl vojenskou kasu a uloupenými penězi chtěl rodině pomoci. S uloupenými penězi však přišel pozdě. Jeho láska Lidka byla po vůli pronajímateli bytu, a tak ji uražený Václav opustil. Dá se říci, že touto událostí vypukla jeho loupežná éra ([www.wikipedia.cz/Václav Babinský](http://www.wikipedia.cz/Václav_Babinský)).

V roce 1823 se Václavovi znelíbila vojenská služba a přísnému vojenskému soudu se obratně vyhnul tak, že začal předstírat šílenství, kdy byl následně vojenské služby zproštěn a umístěn do Karlínské invalidovny odkud uprchl. Po svém útěku se nějaký čas toulal a zanedlouho se vydal na loupežnickou dráhu. Jeho působištěm byly lesy v oblasti Litoměřic, později se jeho revír rozšířil na Děčínsko a Českolipsko. Zlodějská banda Babinského vznikla v roce 1830, kde také našel svou družku Apolenu Hoffmanovou (www.fdb.cz).

Václav Babinský byl velmi vychytralý, často měnil jména, mluvil perfektně česky i německy, a tak se mu z několika opakovaných zatčení podařilo uniknout. Definitivně byl dopaden až kolem roku 1840, kdy byl i se svojí družkou Apolenou postaven před pražský hrdelní soud. Babinský byl obžalován z dvanácti trestných činů, z toho ze čtyř loupežných vražd, nakonec mu však byla dokázána pouze polovina z nich.

Shledán vinným byl Václav Babinský pouze z vraždy pláteníka Jana Blomberga, kterého oloupil a ubodal. Za smrt mlynáře Antonína Hejného, kterého následkem přepadení postihla mrtvice, byl trestný čin překvalifikován na loupežné přepadení s následkem smrti. Další zabití osob popřel. Tribunál vrchního kriminálního soudu dne 4. května 1841 odsoudil Babinského na dvacet let těžkého žaláře do pověstného Špilberku. Odtud, ale již Babinský nedokázal utéct, a tak přestal rebelovat, získal si důvěru vězňů a vystupoval jako zbožný a poslušný člověk (Francek, 1999).

V 50. letech bylo vězení na Špilberku zrušeno, a tak byl Babinský přesunut do Kartouz u Jičína. Zde se setkal s řádovými sestrami řádu sv. Karla Boromejského, které pečovaly o trestance. Václav Babinský si ve vězení odseděl celý trest, na svobodu byl puštěn v roce 1861 jako zestárlý muž. Na sklonku svého života se uchýlil do kláštera v Řepích u Prahy, kde pracoval jako zahradník. Ve volných chvílích pak rád navštěvoval různá pohostinství, kde barvitě vyprávěl svůj příběh (Francek, 1999).

Václav Babinský zemřel dne 1. srpna 1879.

5.4 IVAN MARTIN JIROUS

Ivan Jirous se narodil dne 23. září 1944 v Humpolci do rodiny berního úředníka. Vystudoval základní devítiletou školu a poté Střední všeobecně vzdělávací školu dr. A. Hrdličky. V roce 1962 složil přijímací zkoušky na obor dějiny umění na Filozofické fakultě univerzity Karlovy. Podle tehdejších pravidel musel však před VŠ manuálně pracovat, a tak se živil jako stavební dělník (www.m.spisovatele.cz).

Jeho první manželkou byla Věra Pařilová (historička a básnířka). Roku 1976 se jeho druhou manželkou stala Juliána Stritzková (malířka). V druhém manželství se mu narodily dvě dcery Františka a Marta.

Poprvé byl zatčen v roce 1973, kdy v pražské hospodě zpíval se svými kamarády sokolskou píseň v jejich úpravě „žeňte Rusy vrahy do pekel, kam patří“ a výměně slov s majorem StB, kdy snědl střed výtisku Rudého práva, prostrčil jim hlavu a prohlásil *“Dnes jsem snědl Rudé právo, takhle jednou sežereme všechny Bolševiky.”* (www.ceskatelevize.cz/13.komnata). Za tento akt dostal dvanáctiměsíční trest.

Druhé vězení následovalo v letech 1976–1977, kdy byl vězněn za hudební činnost (Plastik People of the Universe), spolu s dalšími hudebníky Svatoplukem Karáskem, Pavlem Zajíčkem a Vratislavem Brabencem.

Tento proces byl tehdejším režimem silně medializován v Československé televizi jako odstrašující případ buřičů a chuligánů.

Po návratu z vězení podepsal Chartu 77 a další koncerty kapely se konaly už jen jako soukromé akce, protože veřejné vystupování Plastik People bylo zakázáno. Do vězení se vrátil znovu opět v témže roce po 37 dnech po svém propuštění, za svůj proslov na výstavě Jiřího Laciny. Za tento akt byl odsouzen na 8 měsíců pro výtržnictví. Odvolací soud následně jeho trest prodloužil o dalších deset měsíců (www.ceskatelevize.cz/13.komnata).

Dále byl odsouzen v roce 1981, na základě vypracování znaleckého posudku V. Ržounka za činnost v časopise VOKNO. Svůj trest si odpykával ve věznici v Litoměřicích, Ostrově nad Ohří a Valdicích. V této době také vznikla jeho nejvýznamnější sbírka Magorovi labutí písně.

V říjnu roku 1988 putoval do vězení znovu na tři roky, kdy v říjnu roku 1988 byl odsouzen na šestnáct měsíců a byl propuštěn 25. listopadu 1989, po odpuštění zbytku trestu prezidentem republiky (www.pametnaroda.cz).

Ivan Martin Jirous byl odsouzen celkem pětkrát, většinou se jednalo o výtržnictví. Dohromady tedy strávil ve vězení cca osm a půl roku.

Ivan Martin Jirous, známý pod přezdívkou Magor, nebo Magor Jirous, byl český básník, publicista, výtvarný kritik a vůdčí českého undergroundu. Stal se držitelem literární ceny Jaroslava Seiferta za celoživotní básnické dílo a ceny Toma Stopparda za dílo Magorovi labutí Písně. Do své smrti žil střídavě v Praze a v bývalé zemědělské usedlosti na Vysočině v obci Prostřední Vydří u Dačic.

Na jeho počest se do roku 2005 v Prostředním Vydří konal hudební festival Magorovo Vydří. Od roku 2006 je akce pořádána v Meziříčku u Želetavy.

Mezi jeho díla patří již zmiňované Magorovi labutí písně, dále Magor dětem, Magorovo bogáro, Mládí nevykouřené, ...

5.5 JIŘÍ KÁJÍNEK

Český recidivista, nejznámější český vězeň a televizní celebrita“. Jako jedinému se mu podařilo utéct z nejtřeštěnější české věznice Mírov.

Jiří Kájínek se narodil dne 11. ledna 1961 v obci Prachovice. Problémy se zákonem měl již jako nezletilý pro majetkovou trestnou činnost.

Ve vězení byl poprvé v roce 1982 za vloupání do chat, dále byl odsouzen v roce 1985 za bytové krádeže, nedovolené ozbrojování a útok na veřejného činitele. Z vězení byl propuštěn na základě amnestie prezidenta Václava Havla v roce 1990. Dále byl odsouzen k 7 letům vězení za vloupání do 20 bytů (www.jirikajinek.cz).

Útěky z vězení

První útěk z vězení se konal dne 18. ledna 1993, kdy ředitel věznice na doporučení vězeňské komise přerušil výkon trestu na dobu od 21. – 23. ledna 1993. Kájínek se do vězení ale nevrátil a o 4 měsíce později měl spáchat vraždy, za které byl později odsouzen na doživotí.

Druhý útěk se stal v červenci roku 1994, když byl umístěn ve vazební Věznici v Českých Budějovicích. Dopaden byl ještě téhož dne.

Třetí útěk se konal dne 11. září 1996, kdy se pokusil uprchnout z vězení ve Valdicích, kam byl po svém jednodenním útěku z českobudějovické věznice převezen. Po rozsáhlém pátrání byl objeven na střeše přístavku a dopraven zpět do cely.

Po odsouzení byl převezen do Věznice Mírov, odkud se mu podařilo dne 29. října uprchnout. Jiří Kájínek byl Útvarem rychlého nasazení zadržen po 40 dnech dne 8. prosince 2000 v bytě pětinasobného vraha Ludvíka Černého, také doživotně odsouzeného vězně.

Jiří Kájínek byl Krajským soudem v Plzni odsouzen na doživotí v roce 1993, kdy se měl dopustit vraždy plzeňského podnikatele Štefana Jandy, jeho osobního strážce Juliána Pokoše a těžkého zranění dalšího bodygarda Vojtěcha Pokoše, který útok přežil a později se stal hlavním svědkem události. Tato vražda měla být vykonána za úplatu v částce 100.000,- Kč, kterou měl zaplatit podnikatel Antonín Vlasák, který byl vydírán Štefanem Jandou.

Vinu na vraždách Jiří Kájínek nikdy nepřiznal a opakovaně se snažil o obnovu procesu (www.osobnosti.cz).

Trestní spis Jiřího Kájínka obsahuje více než 10.000 stran, projednání případu trvalo 46 dnů, celý proces trval déle než čtyři roky, vypovídalo 56 svědků a 10 soudních znaleců. Rozsudek krajského soudu je na více než 130 stranách, včetně odůvodnění (www.kriminalistika.eu)

Dne 23. května 2017 prezident Miloš Zeman podepsal milost a Jiří Kájínek byl ještě toho dne z vězení propuštěn. Součástí milosti je však sedmiletá podmínka, kdy se Jiří Kájínek nesmí dopustit žádného trestného činu. V případě porušení se vrací zpět do vězení.

Jiří Kájínek lze v současné době považovat za celebritu i legendu. Jako jediný vězen utekl z Mírova, byl předlohou k natočení filmu Petra Jákla, Kájínek. Jeho obhájkyní byla Klára Slámová, která je známá zastupováním osob jako Václav Šroub a Martin Koryčan, organizátoři Czechteku, Michal Kysiov, vrah Petry, Petr Kramný.... Jež jména nám jsou známá.

6 DOŽIVOTNĚ ODSOUZENÍ

Doživotí je výjimečný trest odnětí svobody, který si vězen odpykává ve vězení až do konce svého života. Dle statistiky vězeňské služby ČR je k 7. 5. 2018 doživotně odsouzeno 45 mužů a 3 ženy. Doživotně odsouzení vězni jsou umíst'ováni ve věznicích Valdice, Mírov, Karviná, Opava a Horní Slavkov (www.vscr.cz).

Na doživotí byli odsouzeni např.:

Ludvík Černý – člen gangu Orlických vrahů

Alexandr Dřímál – železnou tyčí utloukl svou družku a jejího třináctiletého syna

Michal Semanský – uškrtil svého strýce a dalšího příbuzného a zavřel do skříně ženu, kde se poté udusila

Jiří Šouta – bodl do hrudi policistu

Martin Vlasák – zabil taxikáře a pumpaře

Dále Marián Rafael, Jan Uhljar, Bohumír Vacík, Tomáš Vít,

Mezi ženami je Dana Stodolová, Romana Zeinertová, Jaroslava Fabiánová
(www.globe24.cz)

6.1 PETR ZELENKA

Nar. 27. února 1976, je odsouzený za 7 vražd a 10 pokusů o vraždu, které měl spáchat od května do září v roce 2006 na oddělení ARO v nemocnici v Havlíčkově Brodě. Jeho obětmi se stala pacienti v bezvědomí, kdy jim podával silné dávky heparinu.

V této souvislosti je Petr Zelenka označován za „Heparinového vraha“.

Petr vystudoval střední zemědělskou školu v Jihlavě a poté záchranářskou nástavbu v Brně. Na anesteziologicko – resuscitační oddělení nastoupil v roce 1998
(www.wikipedie.cz/Petr_Zelenka)

Jeho obětmi se stali staří lidé, kterým v různých dávkách podával heparin. První obětí se stal muž ve věku 68 let, kterému podal Heparin celkem dvakrát ([www.denik.cz/kraj Vysočina](http://www.denik.cz/kraj/Vysočina)).

6.2 PAVEL PECA

Byl trojnásobný vrah odsouzený k doživotnímu trestu odnětí svobody za vraždu bývalé manželky a nezl. dcer Petry a Radky.

Pavel Peca byl zaměstnán v Hradci Králové jako řidič multikáry. K incidentu, kdy sekerou zabil svou rodinu došlo dne 19. května 1993. Toho dne se se svou bývalou manželkou pohádal z důvodu nařčení z opilosti. Pavel Peca odešel do dřevníku, kde vzal sekeru, vrátil se zpět do domu, kde v obývacím pokoji 9 ranami do hlavy ubil svou dceru Petru, které v té době bylo 19 let. Jeho bývalá manželka Zdena se ho snažila zastavit a prosila ho, aby dceři zavolal záchranku. Pavel Peca své manželce zasadil celkem sedm ran sekerou. Poté si sedl ke kuchyňskému stolu, kde napsal dopis na rozloučenou, ve kterém obvinil svou bývalou ženu z nevěry a rozpadu rodiny. V dopise se také zmiňoval o mladší dceři Radce, která se měla vrátit z plavání. Po jejím příchodu ji zavlekl dovnitř a ubil ji 10 ranami. Neustále opakoval, že svou rodinu miluje, což bylo také jeho ukončení dopisu na rozloučenou.

Po svém útoku odložil sekeru v kuchyni a na každé z těl položil květinu. Po spáchání vraždy se pokusil ukončit i svůj život, nejprve se chtěl oběsit, což si zanedlouho rozmyslel, pak uvažoval o utopení, které taky nedokonal, protože byl dobrý plavec, následně chtěl skočit pod vlak, ale v ten čas zrovna žádný nejel. Po neúspěšných pokusech znovu odešel do hospody, kde znovu popíjel.

Tou dobou již byla nalezena těla a dopis na rozloučenou a na jeho základě bylo po Pecovi vyhlášeno pátrání.

Pan Pavel Peca byl nalezen, jak sedí v trávě vedle silnice s hlavou v dlaních a následně zatčen ([www.ceskatelevize.cz/legendy kriminalistiky](http://www.ceskatelevize.cz/legendy_kriminalistiky)).

Pavel Peca zemřel dne 24. května 2012, kdy příčinou smrti byla rakovina.

6.3 ROMANA ZEINERTOVÁ

Je považována za českou masovou vražedkyni, která zabila své čtyři děti.

Roma Zeinertová se dne 2. září 2011 pokusila o tzv. rozšířenou sebevraždu. Se svým partnerem Jaroslavem měla nezl. dceru Romanu (2. měsíce), dále měla z předchozího vztahu syna Lukáše (2 roky), Elišku (4 roky) a Davida (8 let). Matka svým nejmladším dětem podřezala krk a zápěstí, staršího syna Davida udusila polštářem.

Po svém hrůzném činu se pokusila spáchat sebevraždu oběšením a podřezáním žil, ale díky rychlému příjezdu policejní hlídky jí bylo v sebevraždě zabráněno.

Romana Zeinertová u soudu tvrdila, že si nic nepamatuje, neprojevovala žádné emoce. Krajským soudem v Hradci Králové byla dne 11. května 2012 uznána vinou a odsouzena na doživotí. Výkon trestu vykonává ve věznici v Opavě ([www.g.cz/vraždy dětí](http://www.g.cz/vrazdy-deti)).

PRAKTICKÁ ČÁST

7 CÍL VÝZKUMU

Cílem mé práce je popis a rozbor nejstarší věznice v ČR Mírov a Valdice, s odkazem na vězně odsouzené k výkonu trestu odnětí svobody.

Dílčím cílem praktické části je pomocí rozhovorů zjistit pocity a myšlenky blízkých osob uvězněného.

7.1 Použité metody výzkumu

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolila kvalitativní výzkum, kde se pracuje s malým počtem respondentů – kazuistika a polostrukturovaný rozhovor

Pro získání informací byla použita technika polostrukturovaného rozhovoru.

„Kazuistika nebo též případová studie patří mezi výzkumné metody a zabývá se popisem jednotlivých případů, např. vznikem, průběhem apod. Stejně jako jedince se může kazuistika týkat skupiny lidí či instituce.“ (Hartl, Hartlová, 2004, s. 253).

„Případ je detailně popsán a vysvětlován, takže se dochází k takovému typu objasnění, jehož při zkoumání týchž objektů v hromadném souboru nelze dosáhnout. Výhodou metody je možnost hlubokého poznání podstaty případu, nevýhodou omezenost zobecnitelnosti výsledků.“ (Průcha a kol., 1995, s. 177).

„Polostrukturovaný rozhovor (též rozhovor pomocí návodu, částečně řízený aj.) se vyznačuje tím, že má připraven soubor témat/otázek, který bude jeho předmětem, aniž by bylo předem striktně stanoveno jejich pořadí.“ (Reichel, 2009, s. 111).

„Polostrukturovaná varianta interview v zásadě kombinuje výhody minimalizuje nevýhody obou krajních forem rozhovoru, tj. volného, nestrukturovaného a strukturovaného.“ (Reichel, 2009, s. 112).

Informace jsem získávala rozhovorem s matkou, manželkou a dětmi odsouzeného muže popsaného v kazuistice a dále osobní zkušeností s dotazovanými osobami.

Při rozhovoru bylo přistupováno k určitým zásadám v případě otázek: věk, zdravotní stav, motivace, atmosféra, vzdělání, inteligence.

7.1.1 Kazuistika

Ladislav B. se narodil v roce 1966 v Jihlavě do úplné rodiny. Jeho otec pracoval jako dělník v místním podniku a matka se živila jako kuchařka ve školní jídelně. Otec i matka byli velmi klidné povahy. Nikdy neměli problémy se zákonem, byli věřící. Ladislav B. má o dva roky starší sestru. Rodiče velmi dbali na výchovu a ctili křesťanské hodnoty a tradice. Na základní škole patřil mezi průměrné žáky, neměl žádné výrazné kázeňské prohřešky. Ve třídě byl oblíbený. Byl manuálně zručný.

Po ukončení povinné školní docházky nastoupil na odborné učiliště do Telče, obor instalatér. Ve druhém ročníku se u něj začali objevovat problémy – špatná docházka do školy a na praxi, působení v partě a následně drobné krádeže a první pokusy s návykovými látkami (v rámci těchto incidentů došlo k prvnímu kontaktu s policií). Roztržky a problémy ve škole nadále trvaly, v posledním ročníku byl za své chování podmíněčně vyloučen ze školy, kterou ale dokončil a získal výuční list.

Po studiu byl zaměstnán ve stejném podniku jako jeho otec. Následně se oženil a z prvního manželství se mu narodili v roce 1989 syn a v roce 1992 dcera.

Narozením dcery nastala změna. Rodina neměla dostatek finančních prostředků, z důvodu ztráty zaměstnání. Rychlý přísun peněz zajišťovala nelegální činnost. Společně se svým kamarádem Honzou K. se na chatě v Dušejově domluvili na vytvoření varny k výrobě pervitinu, který následně distribuovali v kraji Vysočina. Do jejich party, včetně manželky, přibyli i další členové, kteří měli za úkol shánění léku s obsahem efedrinu a pseudoefedrinu, jako jsou léky na bolest či nachlazení. Všichni členové party již v té době byli aktivními uživateli drog.

V roce 1995 zemřela jeho první manželka na následky předávkování drogou. Nic ho však neodradilo. Nezletilé děti byly svěřeny do péče babičky a v témže roce byl ze strany Kriminální policie ČR na základě udání učiněn zátah jednotkou rychlého nasazení na příslušné chatě, kde bylo na místě činu zadrženo množství drog, peněz a léků, určených k výrobě.

Ladislav B. byl v roce 1997 odsouzen na 4 roky do vězení s ostrahou za trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy.

Po svém propuštění v roce 2001 se krátce nato znovu oženil s dlouholetou rodinnou přítelkyní Simonou S. Z druhého manželství se mu v roce 2002 narodil syn a v roce 2003 dcera.

Soudně trestaný Ladislav se však nepoučil a nadále pokračoval ve své trestné činnosti. Z jeho manželky se stala aktivní uživatelka drog. V rodině péči o děti nezvládali. V domácnosti byli nepořádek, děti byly hladové, neměli zajištěnou základní péči. Na péči rodičů byl upozorněn orgán péče o děti, který v rodině provedl namátkové šetření. Při šetření byly zjištěny tak závažné skutečnosti, které vedly k návrhu na vydání předběžného opatření, kdy následně nezl. děti byly svěřeny do péče dětského domova. Otec ani matka po jejich umístění nejevili o nezl. děti zájem.

Matka nezl. dětí byla v roce 2005 nalezena mrtvá v jedné z jihlavských ulic. Z provedené pitvy bylo zjištěno, že zemřela na celkové selhání organismu. Ze strany kriminální policie po provedeném šetření byl případ odložen, na její smrti nenese vinu žádná další osoba. Z blízkých přátel se ale všichni domnívali, že za její smrtí stojí právě její manžel, od kterého chtěla odejít, léčit se a starat o své děti. Také prý sdělovala, že ho udá na policii.

Nad Ladislavem past sklapla znovu v roce 2006, kdy byl zatčen a odsouzen za nedovolené ozbrojování v délce trvání trestu 18 měsíců.

Do svazku manželského vstoupil potřetí s Petrou S., uživatelkou drog. V manželství se jim narodili tři děti. Nadále se trestné minulosti nevzdal a pokračoval ve svých obchodech s drogami.

V průběhu let byl několikrát odsouzen za trestné činy – porušování zákazu řízení, prodej, výroba a distribuce návykových látek, krádeže. V roce 2008 byl Okresním soudem v Třebíči odsouzen na 20 měsíců s podmíněným odkladem na tři roky.

V březnu v roce 2011 skončil v policejních poutech opět. Domovní prohlídka trvala tři dny. Zadrženo bylo 160 gramů již vyrobené drogy, přes 150 tisíc korun, obaly od léků a chemikálie, rozbrusky, vrtačky a další náčiní.

Po propuštění z vězení v roce 2012 si Ladislav B., obnovil v jihlavské ulici centrum, kde drogu vyráběl. Již v této době se řadil a patřil mezi největší drogové dealery na Jihlavsku. Byl obávaným „Drogovým bosem“, který má kontakty s drogovým podsvětím a mafii.

Do rodinného domu, kde s ním společně bydleli i jeho rodiče, vnikla Policie ČR. Během zátahu byly nalezeny nejen drogy, ale i funkční malorážka ráže 9 mm a samopal Berreta M38/42 ráže 9 mm. Ze strany Policie byl tento zásah považován za tah, který ho opět dostane do vězení. Opak byl však pravdou. Jihlavský soud ho však z obvinění z prodeje a držení drog zbavil. Jedním z důvodů bylo i to, že svědci, kteří prvotně vypovídali v jeho neprospěch, svou výpověď změnili a otočili ji v jeho prospěch. Dále svou výpověď změnila i manželka Petra, která uvedla, že drogy, které byly nalezeny při domovní prohlídce jsou její. Jihlavský soud ho tedy odsoudil na 18 měsíců do věznice s ostrahou za opětovné nedovolené ozbrojování.

Poslední policejní akce se konala v roce 2014. Policie ČR za asistence jihlavského protidrogového týmu TOXI vnikla do místa bydliště v jihlavské ulici. V domě byla nalezena kompletní varna, včetně chemikálií k výrobě drogy a peníze v hotovosti.

Několikrát soudně trestaný Ladislav B., byl zatčen a obviněn z nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Ladislav B., byl odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody v délce trvání 5 let.

V době poslední razie v domě byly přítomny i nezl. děti. Z jejich výpovědí je mi známo, že i na ně mířili zbraní, musely si lehnout na zem a nesměly se hýbat. Následky z této události si nesou dodnes.

Po jeho odsouzení se jeho žena Petra nedokázala postarat o nezl. děti, byla aktivní uživatelkou drog, živila se krádežemi, prostitucí a distribuovala drogy od jiných dealerů. S nezl. dětmi se několikrát stěhovala, žili po různých ubytovnách, občas přespávali u známých. Matka nezl. děti nechávala doma samotné, nestarala se o ně a ohrožovala jejich řádný vývoj.

V tomto případě opětovně selhala jak matka nezl. dětí, tak i otec. Nezl. děti byly v roce 2016 matce odebrány a svěřeny do pěstounské péče

Z výpovědi Policie ČR na osobu Ladislava B.

Patří nejen na Jihlavsku, ale v celém kraji k nejnebezpečnějším a nejrafinovanějším drogovým bossům. Drogovému byznysu se věnuje už přes dvacet let a patří ke stálícím v drogovém podsvětí, kde si dokázal vybudovat respekt.

7.1.2 Rozhovor s matkou Ladislava B.

Jaký je váš syn?

„No, co o něm říci, až na to že je neustále trestaný tak je to celkem hodný syn. Když byl malý neodlišoval se nijak od svých vrstevníků. Pomáhal nám doma, staral se o svou starší sestru. Chodil do základní školy a vyučil se instalatérem. Co se týče povahových rysů tak je celkem hodný, pečlivý a starostlivý. V životě měl ale smůlu, byl třikrát ženatý. Já jsem se svým manželem nesouhlasila ani s jednou z jeho partnerek, později manželek. Nic neuměli, v domácnosti jsem jim pomáhala já. Od té chvíle to s ním šlo z kopce. Už na učňáku se chytl party kamarádů, se kterými vyváděl lotroviny. No a pak se dal na ty drogy.“

Jak jste to v rodině snášeli?

„Drogy jsou ta nejhorší věc na světě. Já jsem mu to říkala, ať toho nechá. On vždy sliboval a stejně si dělal, co chtěl. Jeho otec to nesl velmi těžce. Taky ho to stálo zdraví. Potom jsem se ho už neptala, ani manžel o něm nechtěl slyšet. Odstěhoval se, pak si koupil chatu a pozemky za Jihlavou.“

Stýkali jste se se svým synem a vnoučaty?

„Ale jo, děti k nám chodily a oni také, i když se mi nelíbilo, jak žije. Nechtěla jsem to rozmazávat. Byla jsem ráda, že vidím svá vnoučata. Ty návštěvy byly jednou za čas.“

Jak jste se dozvěděli o jeho odsouzení a smrti jeho první manželky?

„No tak to mi ani nepřipomínejte. Bylo to hrozné. Sdělila nám to naše dcera. Já jsem mu do vězení psala, co způsobil, jak se jako rodiče cítíme a co děti, kdo je bude vychovávat. Ta doba byla velmi zlá a těžká. Doufala jsem v to, že se ve vězení poučil a nechá toho. Co myslíte? No ne, když se vrátil, bylo to ještě horší. Všechno, co neuměl se

tam naučil. Vzal si Simonu, tu znám už dlouho. Předtím taky patřila do jejich party, vždycky našeho Láďu chtěla, líbil se jí. Taky toho byly plný noviny, pořád na nás někdo zvonil a chtěl něco vědět. Fotili si i náš dům. V jihlavských listech psali, že náš syn je zvíře a že urazili chapadla drogové chobotnici. Já jsem si ty noviny schovávala, tajně, můj manžel o tom nechtěl ani slyšet. Byl velmi slabý na srdce.“

„Myslela jsem si, že Simona je lepší, jak jsme říkala, znala jsme ji už dlouho, znám celou její rodinu. S její matkou jsme vařily v kuchyni a navštěvovaly jsme se celá rodina. Když umřela, všechno přestalo. Vím o tom, že z toho vinili mého syna. Nemyslím si, že by byl schopen někoho zabít, drogy dělá to jo, ale za její smrt nemůže. Její rodina se s náma od té doby nebaví, ani nevím, jak vypadají má vnoučata. Ty jsou nebo byli v dětském domově. Já jsem si je do péče vzít nemohla, nedovolil mi to můj zdravotní stav a jsem stará.“

Vy máte i další vnoučata a snachu, ty bydleli s vámi ve společném domě?

„Ano bydleli, bylo to v době, kdy byli manželé. Jednoho dne k nám vtrhla zásahovka. Rozbili nám dveře a byl to hrozný zážitek. Já už jsem stará. Nevěděla jsem, co se děje. Po domě byl křik, měli i psa. Doufala jsem, že s drogami přestal. Policie ČR mi sdělila, že můj syn je drogový dealer nejen na Jihlavsku, ale i v celém kraji a že půjde do vězení.“

„Když si vzpomenu, kolik let už strávil ve vězení. Jeho aktivity odneslo moje a manželovo zdraví. Jeho sestra s ním udržuje minimální kontakt. Nadělal nám plno starostí, strachu a trápení, ale je to můj syn. Obě děti jsem vychovávala stejně, přitom je každý z nich úplně jiný.“

7.1.3 Rozhovor s bývalou manželkou

Jak jste se seznámili?

„Seznámila mě s ním jeho nejstarší dcera Lucka v roce 2003, bylo mi 17 let. Na diskotéce jsem si chtěla koupit drogy a on je měl. Bral taky. 1. čárů jsem si dala čtyři dny po 17 narozeninách. Pak skoro denně. Přespávala jsem u kamarádů. Po dvou měsících, co jsem brala čárů, jsem si začala píchat. Vykašlala jsme se na školu. Chodila jsme jen s klukama, který taky brali. Doma jsem lhala. V té době už jsem brala drogy pravidelně a Lád'a byl můj hlavní zdroj. Pak slovo dalo slovo, taky drogy a začali jsme spolu chodit.“

Jak byste ho popsala?

„On je zajímavý člověk, je hodně chytřej, šikovnej, zručněj. Jde za ním vidět práce. Až na ty drogy. Po chvíli mi přišlo, jak kdybych ho znala celý život. Mohla jsem se mu se vším svěřit. Prokecali jsme celou noc. Probírali jsme i ženské problémy. Seděl, poslouchal. Byl takovou mojí „vrbou“.“

Co Vás na něm upoutalo?

„Hlavně to, že mi naslouchal. Bylo to dobrý do doby, než se narodil Martin. On začal chodit za jinýma ženskýma. V té době on byl mezi dealery považován za drogového krále, ty ženský mu lezly do postele sami. Velmi se to mezi námi změnilo, neustále u nás byla Policie a pak i třikrát zásahovka. No a pak se neplánovaně narodila dcera Petra.“

„Drogy jsme měli v kumbálu. V roce 2009 k nám vnikla zásahovka poprvé. To u nás byl známý z Třebíče, který nám dovezl 150 gramů drogy. To u nás našli. Taky u nás našli dalších 30 gramů. V té době si mysleli, že ho lapili. Já jsme to ale vzala na sebe. Těch 150 gramů jsme se ve výpovědi shodli, že je to našeho známého. Ten den nás sebrali všechny. Děti si odvezla moje matka. Já jsem byla v cele předběžného zařízení. Lád'a byl převezený do Brna do vazební věznice. Byl to první velký zásah Policie, cca v roce 2009 nebo 2010. Bylo to v pět hodin odpoledne, svalili nás na zem a mířili na nás zbraní. Martin se počůral.“

Nikdo nebral ohledy na děti. Láďa byl ve vězení 18. měsíců. Po jejich domovní prohlídce to byl masakr. Měli jsme zásoby mouky, cukru. Všechno nám vysypali doprostřed místnosti, vycházeli nám věci ze skříně, všechno bylo jinde než mělo být.“ „Druhá zásahovka byla v roce 2012 to jenom prodával, pak začal vařit. Vozil si prášky z Polska, v Brně si nakoupil chemikálie (fosfor, jod, kyselinu fosforečnou) Verkon je spec. obchod. Tam si to nakoupil. Ty obchody jsou jenom dva. Jeden je v Praze a druhý v Brně. Večer to všechno chtěl odvézt a udělat na chalupě. My jsme měli doma líheň, měli jsme to zkontrolovat a najednou mezi schodištěm se objevili zakuklenci. Začala jsme řvát, že je tam zásahovka. Já jsme běžela za dětma do ložnice a čekala jsem až se rozrazí dveře. O tom, co se dělo okolo, to přesně nevím. Víím jen, že se to snažil vylít z okna. A dál asi klasika, všechny posbírali a odvezli. Tentokrát to bylo slušnější než poprvé. Nechali mě s dětmi doma, ale probíhala domovní prohlídka. Drogy žádný nenašli. Láďa mi šeptal ať nesplachuju, schoval to do roury u záchodový mísy. Bylo tam toho nacpáno dost. Jelikož jsem byla závislá, z těch drog jsem potom žila a dál taky prodávala. Láďa byl odsouzen na pár měsíců. Asi půl roku vcelku.“

No a třetí zásahovka?

„Spala jsem s dětmi v ložnici, nevěděla jsem to. Policajti mě vzbudili. Bylo hrozný ticho. Dala jsme děti dolů k babičce. Ty zásahovky dohromady probíhali cca asi po roce. Ta třetí byla asi po dvou letech. Drog našli málo, trochu chemikálií, odvezli spíš elektroniku. Ta byla z krádeží, kradl i měděné kabely. Všechno mu to sečetli a on byl odsouzen na 4 roky.“

Kdy byl ve vězení poprvé?

„Poprvé seděl v 97 roce, pouštěli ho v roce 2002. Poznala jsme ho rok po tom, co ho pustili. To seděl taky za drogy.“

„O jeho minulosti jsem věděla, vzali jsme se až po narození dětí. Byli jsme spolu 10 let. Nic mi na něm nevadilo. Když je bez drog, je to super chlap. Potom mezi námi začaly hádky, hádali jsme se i před dětma. Bránil mě můj syn. Ten se stavěl do opozice. Bránil

maminku. U něj se potom objevila epilepsie. Dodnes si vyčítám, že jsme to způsobili my.“

Nabídl Vám někdo pomoc?

„V té době ještě, než byl Filip, moje matka že beru drogy od 17 let věděla, do první zásahovky si myslela, že Láďa mě z drog dostal. To byla v šoku. Nikdy to na něm nepoznala. Považovala ho za slušného člověka. Pak se stupňovaly hádky mezi námi, padaly i facky. Občas to bylo i horší, „Itálie“. Radila mi, ať toho nechám a rozvedu se. Bohužel jí zjistili rakovinu, měla velké problémy, které já jsem neviděla. Měsíc před porodem mi umřela, 15. ledna a pak se narodil Filip 25. února. Já jsme s dětmi skončila na ubytovně. Neměla jsme na chleba, nikdo mi nepomohl, bratr ani táta, mi nepomohli. Moji „nejbližší“. Otočili se ke mně a k dětem zády. Když se narodil Filip, tak byl tmavej a černej, měl hodně vlasů. Láďa mi tvrdil, že není jeho. Řval na mě v porodnici před sestrami, že není jeho, s kým jsme si to uhnala. Nechal si udělat testy DNA, kdy musel uznat, že je jeho. Než to ale přišlo, tak bylo Filipovi půl roku. Řekl to všem, nikdo Filipa nechtěl. O tom že je jeho nikomu nic neřekl, nevěděli to ani jeho rodiče. Ty se to dozvěděli až od známého. Láďa pak dostal vynadáno. Filip je jeho synem na 99,99999 %. Sestra bratra mi pomohla občas s nákupem. Nedávala mi peníze. Její manžel je ale policajt. Vážený, je na vysokém postu. I z toho důvodu jejich vztahy nejsou dobré. Moc se s námi nebavila. Ono bratr kriminálník a manžel vážený policista nejde moc dohromady.“

Rodiče?

„Bydlení nám pro mě a děti nenabídli. Oni byli už starší. Naházeli jsme na sebe špínu. V očích rodičů jsem byla ta nejhorší. Láďa se mě snažil zbavit, pošpinil mě. Oni věřili jenom jemu. My jsme se mlátili i navzájem, já jsme měla i modrý oko. Pak jsme řekla, že jsme spadla na kliku. Šlo o klasické výmluvy. Kliky, dveře, schody, vana, ...“

„Možná dobře, že jeho matka špatně slyší nebo to spíš nechtěla slyšet a já jsem si nikdy nestěžovala. Stačil sebemenší podnět a byla hádka. Hledal sebemenší důvody, jak se pohádat. Vždycky to bylo po tom, co byl na chatě s nějakou ženskou. Nikdy se k tomu nepřiznal, tutlal to.“

„Přiznal se až teď, co všechno dělal, když ho minulej týden pustili.“

Jak byste zhodnotila dosavadní život? V době manželství s drogami? Teď?

„Po 14 letech na drogách „děkuji“. Vzalo mi to půlku života. Nemyslela jsem, jedinou prioritou byl perník. Člověk má jiný oči. Jihlava je prokletý město. Teď už jsme z toho venku. Berou lidi i do kterých by to člověk neřekl. Za dávku, uděláte cokoliv. Dáte jim peníze a oni Vám naškrábou omítku nebo Vám do sáčku dají cukr, mouku. I když jsem brala 14 let, tak bych řekla, že mi to i myslí. Nikdy jsme nepadla na samé dno. Ve svém životě jsme kličkovala, ale mozek mi zůstal.“

„Manželství s Lád'ou nelituju, velkou vinu na to má právě perník, kterej ovlivnil celej náš společný život. Zpátky se to vrátit nedá, ale teď už se k tomu nechci vrátit.“

Život teď?

„Teď jsem se srovnala, i děti mi říkají „Mami, jsem ráda, že už nefetuješ.“ To mě zahřálo u srdce.“

Jaký máte vztah k bývalému manželovi teď?

„Žili jsme spolu dlouho, naštvaná na něj jsem byla, ale po tom, co jsme si vše vysvětlili a vyřikali, bych řekla, že dobrý. Měla jsme strach, až ho pustí. Budu se snažit mu věřit. Jedním slovem, dobrý...“

Co si myslíte o tom, že jste udělala ve své životě dobře a špatně?

„Mám tři děti a 14 let jsem brala drogy.“

7.1.4 Rozhovor s dětmi

Nezl. Petra, 10 let

Řekni mi něco o sobě?

„Ahoj, já chodím do čtvrté třídy, je mi 10 let, mám krátké vlasy a spoustu kamarádů. Moje nejlepší kamarádka se jmenuje Julča, chodíme spolu do třídy. Ve škole mi to moc nejde, ale pomáhá mi teta. Trošku mi nejde čeština a vlastivěda, nejraději mám šišky s mákem.“

Tvůj tatínek je jaký?

„V době, když jsme bydleli spolu tak byl taťka docela dobřej, akorát víc pracuje, než aby byl s námi. Hodně času trávil v garáži. Zbytek dělala vždycky babička a mamka, víc babička. Ta nám připravovala jídlo a dohlížela na nás.“

„Když byl taťka v garáži, tak za ním jezdilo hodně lidí, někdy byli takový divný. Já jsem se jich bála. Oni nosili taťkovi různé věci i počítače. Taky mu jednou jeden pán donesl takovou velkou věc, už si přesně nepamatuju, co to bylo. Taky jsme měli doma hodně tet. Ty byli s taťkou taky někdy v garáži.“

„Přesně nevím kdy, ale pak jsme byli na chatě, kde měl taťka vedle i maringotku. Tam on chodil pořád, my jsme tam moc nesměli. Já jsem se tam taky jednou svalila a taťka mě vezl do nemocnice, pamatuju si, že byl divnej a nechtěl tam jednu z tet nechat a pak vím, že taťku zavřeli do vězení a my jsme zůstali s mamkou.“

„Než taťku zavřeli, tak si pamatuju, že když jsme večer spali, tak k nám přišli policajti. Dodneška se mi o tom zdá. Vím, že taťka byl zavřenej za drogy, to mi řekl můj brácha. Já jsem v té době nevěděla, co jsou drogy, ale teď už to vím.“

Co jsou podle tebe drogy?

„Vím od bráchy a ze školy, že je to nebezpečný. Taky vím, že my jsme měli doma bílý prášek a injekční stříkačky. Moje mamka si to píchala do ruky, já jsem to viděla.“

„Injekční stříkačky jsme měli doma, měla je i mamka v kabelce i s tím bílým práškem. Taky doma na stole, ale nesměli jsme na to sahat. To nám mamka zakázala.“

„Potom co byl taťka ve vězení, tak jsme byli jen s mamkou. Z našeho domu jsme se odstěhovali a bydleli jsme na ubytovnách. Naše mamka nebyla často doma, někdy i více dnů. My jsme byli doma samy a zamčený. Mamka nás vždycky zamkla. Někdy jsme měli jídlo a někdy taky ne. Když se mamka dlouho nevracela, tak jsme jedli chleba se solí a pili vodu. Občas jsme měli v lednici jogurt, ale ten jsme nesměli sníst a museli jsme ho nechat našemu nejmladšímu bratrovi.“

„V té době jsem byla na mamku naštvaná, ale říkala jsem si, že to musíme vydržet. Někdy jsem taky nejedla vůbec. Měla jsem hlad, ale neměla jsem co jíst. Taky si pamatuju, že mi pak bylo špatně. To, že mi bylo špatně jsem mamce neřekla, aby se nezlobila. Ona nám vždycky slíbila, že nám něco koupí nebo doveze.“

Dovezla Vám mamka něco nebo něco koupila?

„No, to si nepamatuju, ale asi občas jo. Vždycky, když přišla tak šla spát. Spala i několik dní v kuse. My jsme jí nikdy nebudili, starali jsme se o sebe samy. I o našeho malého bratra. Vím, že jsme měli doma vždycky chleba a sůl. To nám stačilo. I ta voda. Jogurty jsme nechávali Filipovi, tak jak nám mamka vždycky říkala.“

„Když jsme bydleli ve Studnicích, tak tam bydlel jeden pán Roman. Mamka ho měla ráda. Vím, že Roman jí vždycky fackoval a dával jí pěstí. Chtěl po ní peníze na zaplacení dluhů.“

„Tam taky byla zásahovka, ty si odvedli Romana a mamka se s námi přestěhovala na další ubytovnu. V té době nám pomáhala tátova ségra, která nás vozila do školy a dávala nám peníze na svačinu. Taky nám občas přivezla tašku s jídlem a říkala nám, abychom si to rozdělili a měli každý den jídlo. Naše mamka to jídlo od tety vždycky rozdala na ubytovně a brala si od nich peníze. Brala nám i naše peníze, které jsme měli za vysvědčení, vždycky nám je sebrala. Říkala, že to potřebuje pro taťku, aby mu mohla do vězení něco poslat, že nás má rád a že za nic nemůže.“

„My jsme za ním do vězení jezdili na návštěvy. Ptal se, jak se máme a co doma. Jinak nic moc, bavil se spíše se strejdou, kterej nás tam vozil. Když jsme se ho zeptala o co se jedná, tam mi řekl, že je to jen pro dospělé. Vím, že se mezi sebou bavili hlavně o tý chatě, cigaretách a známých. Hlavně chtěl ty cigarety.“

„Nic hezkýho s tátou se mi nevybavuje.“

Když víš, že taťka byl ve vězení a za co byl ve vězení, je ti to jasnější? Jaký je taťka podle tebe teď?

„Podle mě se taťka nechová správně, měl by si to uvědomit. Vím, co jsou drogy a lidi, kteří jsou na nich závislí. Taťka tím, že jim to dával, tak jim ubližoval. Ubližoval taky nám. My jsme pak byli v děcáku. Taky za to může i máma. Ta taky brala drogy.“

Co by si chtěla? Jaké je tvé přání?

„Taťka i mamka nám pořád něco slibujou, že se přestěhujou a že se budeme mít dobře. Já jim, ale nevěřím. Vždycky mě zklamali a já jsme potom brečela.“

„Přeju si, aby nebrali drogy a žili jsme jako normální rodina. Jako u nás ve škole, kdy rodiče chodí do práce a starají se o své děti.“

Nezl. Martin, 12 let

Řekni mi něco o sobě?

„Jsem Martin, je mi 13 let, mám modré oči, blondáté vlasy, chodím do 6. třídy. Znamky celkem v poho, mimo angličtiny.“

Tvůj tatínek je jaký?

„Měl jsem ho rád, nevěděl jsem jaký je, ale zdál se mi v pohodě. Je to můj taťka. Když jsme bydleli, jako rodina pohromadě bylo to fajn. Nepamatuju si, že by ale chodil do práce, ani mamka. Vždycky když byl doma, tak za ním občas někdo přišel. Nás vždycky

poslal pryč a šel do kumbálu (garáže). Tam jsme za ním nesměli. Já jsem šel radši za kámošema ven.“

Pamatuješ si něco, co jste spolu zažili hezkého?

„Ne, pamatuju si hlavně policajty a pak ubytovny.“

Ptal si se, kdo za ním chodí?

„Vždycky říkal, že jsou to kamarádi a že si spolu musí něco vyřídit. Nebo taky ať se neptám, že to není moje věc.“

Víš, že byl taťka ve vězení?

„Ano, vím. Byl tam za drogy, řekla mi to mamka. Taky u nás byla zásahovka, policajti. Pamatuji si, že taťka vtrhl do garáže a pak šel rychle nahoru do domu. Pak policajti vyrazili dveře, byl hrozný řev. Říkali nám, ať dáme ruce nahoru a lehneme si na zem. Já jsem se schoval pod stůl. Na našeho taťku mířili zbraní. Vím, že mamce dovolili, aby nás odvedla pryč k babičce. Mamka potom šla zpátky a jeli k výsledku.“

„Tejden před tím zásahem, taťka doma říkal, že sehnal „mařenku“. Šlo o marihuanu. Taky jsme měli doma různé barely a chemikálie. To měl taťka v tom kumbálu, kam my jsme nesměli. Tam za ním chodili i ty lidi. Taky za ním chodili na chatu nebo do maringotky.“

„Když byl taťka ve vězení, to už bylo podruhý, co tam byl. To jsme si myslel já. Pak mi babička řekla, že už je to po několikáté. My jsme zůstali bydlet s mamkou. To nebylo nic moc. Ona odcházela na noc pryč, nechodila do práce, my jsme byli doma samy. Taky nás zamykala. Neměli jsme moc jídla, něco koupila, když měla peníze. Taky vím, že kradla v Tesco. Brala si s sebou kočárek s bráchou. To toho ukradla víc. Občas jsem šel i já nebo ségra.“

Viděl si, jak krade?

„Vím, že kradla. Nikdy to neplatila. Brala pití, pomazánky, čokolády. Taky nám ukradla i oblečení. To oblečení brala tak, že šla do kabinky a tam si to dala do tašky. Nosila si s sebou magnet. Říkala, že taťka je ve vězení a že nemá peníze.“

„Pak vím, že kradla i pro lidi. Správcová na ubytovně jí říkala, že pokud to ukradne tak jí dá 50 % z ceny toho co ukradla. Vždycky to mamce napsala na lístek.“

Podle tebe jsou drogy co?

„Vím, že je to bílý prášek. Já jsme jednou u chaty našel, jak oni říkají „dvojkovku“. Bylo to plný bílýho prášku, dal jsme to mamce a ta říkala, že je to taťky. Taťkovi jsme potom řekl, co jsem našel a že jsem to dal mamce. Ten mi řekl, že už mluvil s mamkou.“

Když víš, že taťka byl ve vězení a za co byl ve vězení, je ti to jasnější? Jaký je taťka podle tebe teď?

„Podrazák. Nikdy jsme si nemyslel, že to o něm takto řeknu.“

Co by si chtěl? Jaké je tvé přání?

„Chci na všechno zapomenout.“

„Já bych chtěl bydlet s taťkou, ale jen pokud si nás vezme všechny tři. Nechci jít bez svých sourozenců.“

8 HODNOCENÍ

Jak již bylo sděleno, Ladislav B. pocházel z normální spořádané rodiny. Jeho rodiče se řádně živili. Dbali na jeho výchovu, vzdělání a snažili se mu poskytnout co nejlepší prostředí. Jeho hlavním mezníkem bylo studium na odborném učilišti, kde se setkal s partou kamarádů a s těmi společně započal svůj kriminální život.

Ačkoliv byl několikrát trestaný a v jeho životě se objevily nelehké momenty – smrt, odebrání a umístění dětí, nikdy se nepoučil a nadále pokračuje ve svém kriminálním story, které má velký vliv nejen na jeho osobu, ale hlavně na osoby jemu blízké.

V případě zhodnocení rozhovorů se dá říci, že všichni dotazovaní si ve svém životě nesou nepříjemné skutečnosti, které možná nejsou poslední. Matka i bývalá manželka se s odstupem času s prožitým životem smířily a navzájem si odpustily. Nadále nehledají žádné křivdy a berou situaci takovou, jaká skutečně je. S odstupem času si o všem promluvily, začínají si rozumět. Matka Ládi je v pokročilém věku. Po smrti manžela zůstala sama, má velké zdravotní problémy a přeje si v klidu dožít.

Bývalá manželka Petra žije s přítelem v Německu a daří se jí. Překonala svoji závislost a už druhým rokem je „čistá“.

U dětí, které si pamatují sice jen zlomky, jsou prožité skutečnosti ukotveny hlouběji. Svým rodičům nadále věří, ale pořád jsou někde na rozhraní a mají strach, aby se vše neopakovalo a nevrátilo se to. To vypovídá i z poslední otázky rozhovoru, kde uvádí, že už nechtějí, aby se to opakovalo a přejí si klidný, pohodový a normální život s mámou a tátou.

V současné době jsou mi známy informace, že o nezletilé děti bude v případě rozhodnutí soudu pečovat pouze otec, který byl z vězení propuštěn v měsíci dubnu. Matka se z Německa zatím nevrátí, možná později.

„Přání dětí nebude splněno“.

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se pokusila shrnout vývoj českého vězenství a popsat jeho nejstarší věznice, které vznikly na našem území, s odkazem na vězně, kteří zde vykonávali výkon trestu odnětí svobody. Celková koncepce vězenství a věznic prošla vývojem, kdy od utlačování a hrubého zacházení bylo přistoupeno k humánnímu přístupu a začala být respektována základní lidská práva, která jsou obsažena v Listině základním práv a svobod a dalších úmluvách. Jak je v úvodu uvedeno „*Ukažte mi vaše vězení, a já Vám řeknu, jaká je vaše společnost*“ dle Winstona Churchilla se také odráží náš celkový přístup jak ze strany jedince, tak i ze strany společnosti.

Naprosto souhlasím s jeho tvrzením. Lidská společnost je poslední dobou spíše na pokraji zhroutení, kdy věznice jsou přeplněné. Páchání trestných činů se stalo denním chlebem. Ze strany společnosti je vše bráno lhostejností a uzavřeností. Dle mínění spoluobčanů je třeba odsouzené oddělit a nejlépe izolovat, aby byli vidět co nejméně. Na druhou stranu je vytýkáno, že nepracují a jsou parazity lidské společnosti, kteří čerpají ze státního rozpočtu značnou část finančních prostředků.

Teoretická část je složena z 6. kapitol. V úvodní kapitole teoretické části jsem se zabývala popisem pojmů z oblasti penologie, která je stěžejní vědou. Dále byla nastíněna stručná historie z oblasti českého vězenství. Stručná historie měla za úkol představit koncepci od minulosti po současnost. Další kapitola zahrnovala vězeňskou službu, její činnosti, úkoly, legislativní zařazení a představeny dle vyhlášky práva a povinnosti vězňů, zaměstnávání vězňů. Stěžejní kapitolou je popis věznice Mírov a věznice Valdice, kdy mezi legendami byli odsouzení, jejichž životy a trestné činy jsou v kapitole popsány. Jsem si vědoma toho, že nelze obsáhnout vše, a tak jsou mezi popisy i vězni, kteří jsou v blízkosti nebo se pohybovali v Kraji Vysočina, jako Josef, Toufar, Ivan Martin Jirous. Jiřího Kájínka ovšem nelze pominout, protože už jenom při vyslovení jeho jména každá oslovená osoba ví, o koho se jedná a kdo to byl. Cílem této práce byl pomocí odborné literatury popis vzniku nejstarší věznice až po současnost.

V praktické části jsem použila kazuistiku a rozhovor s osobami blízkými popsané osoby. Dále byl dále stanoven dílčí cíl, který měl za úkol zmapovat pocity a myšlenky blízkých osob uvězněného. Čerpala jsem i ze svých zkušeností.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ČERNÍKOVÁ, V., SEDLÁČEK, V. Základy penologie pro policisty. Praha: Policejní akademie, 2002. ISBN 80-7251-104-1.

FOUCALT, M. Dohlížet a trestat. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-86019-96-9.

FRANCEK, J. Zločin a trest v českých dějinách. Praha: Rybka Publishers. 1999. ISBN 80-86182-91-6.

GŘIVNA, T. a kol. Sbíрка klauzurních prací z trestního práva hmotného a procesního. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, ČR. 2017. ISBN 978-80-7552-597-0

HÁLA, J. Úvod do teorie a praxe vězénství. České Budějovice: Tiskárna J.I.E., s.r.o. ISBN 80-86708-05-5.

KOLÁČEK, Y.L. Osudy hradu Špilberk jeho pánů a vězňů. Třebíč: Akcent spol.s.r.o. 2005. ISBN 80-7268-319-5.

KŘUPKA, V., Trunda, Z. Wilhelm, M. Hrad Mírov od založení po současnost. Mírov: Věznice Mírov. 2008. ISBN: 978-80-254-3958-6

KÝR, A., KAFKOVÁ A., KLIPCOVÁ, B. Kartouza ve Valdicích. Uzamčený svět. Část II. Jičín: RK Tisk Jičín. 2007. ISBN 978-80-254-0402-7.

KÝR, A., Řeháček, M. Koncepce rozvoje vězénství v ČR. II. vydání. Praha: Pankrác. 1998. Příloha časopisu české vězénství č. 1/1998. Praha: Vězeňská služba ČR. 1998.

MAŘÁDEK, V. Vězénství. Ostrava: 2005. ISBN 80-7368-002-5.

NEDOROST, L. Vězénství a správa vězénství v ČR. Brno: Masarykova univerzita. 1995. ISBN 80-210-1114-9.

PRUCHA, J. a kol. Pedagogický slovní. Praha: Portál, 1. vydání. 1995. ISBN 807178-029-4.

REICHEL, J. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Praha: Grada. 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

SOCHŮREK, J. Úvod do penologie. Liberec: Vysokoškolský podnik Liberec, s. s. r. o. 2007. ISBN. 978-80-7372-287-6.

SOCHŮREK, J. Kapitoly z penologie. I. Díl: Úvod do teorie trestu a trestání. Liberec: TU. 2007. ISBN. 978-80-7372-203-6.

Uhlík, J. Mírov. České vězenství. Č. 3. Praha.: IVVS. 1994

VLČEK, E. Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu. Brno: Masarykova univerzita. 2004. ISBN 80-210-3506-4.

Právní předpisy:

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod.

Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně souvisejících zákonů.

Vyhláška č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby.

Vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobod.

Seznam použitých internetových zdrojů

Ivan Martin Jirous. (online). © 1996–2018. [cit. 2018–05–12]. Dostupné na:
<https://zivotopis.osobnosti.cz>

Josef Toufar. (online). © 1996–2018. [cit. 2018–05–12]. Dostupné na:
<https://zivotopis.osobnosti.cz>

Josef Šoupal. (online). © 1996–2018. [cit. 2018–05–12]. Dostupné na:
<https://zivotopis.osobnosti.cz>

Jiří Kájínek. (online). © 1996–2018. [cit. 2018–05–12]. Dostupné na:
<https://zivotopis.osobnosti.cz/jiri-kajinek.php>

Podnikatel. In. Zákony. Předpis č. 129/2008 Sb. (online) © 2007–2018.
[cit. 2018–05–12]. Dostupné na: www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-vykonu-zabezpecovacidetence-a-o-zmene-nekterych-souvisejicich-zakonu/.

Václav Babinský. (online). © JUDr. Miloslav Jedlička. Dostupné na:
<http://kriminalistika.eu/muzeumzla/babinsky/babinsky.html>

Vězeňská služba České republiky. In. Vězeňská služba české republiky (online). © 2018. [cit. 2018–05–08]. Dostupné na: www.vscr.cz.

Vězeňská služba České republiky. In. Vězeňská služba české republiky. Věznice Mírov (online). © 2018. [cit. 2018–05–08]. Dostupné na:
www.vscr.cz/veznicemirov/o-nas/.

Vězeňská služba České republiky. In. Vězeňská služba české republiky (online). © 2018. [cit. 2018–05–08]. Dostupné na: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/onas/vykon-vezenstvi/cinnost-nastupniho-oddeleni/>.

Wikipedie. In. Vězeňská služba. (online). © 2016. [cit. 2018–05–08]. Dostupné na:
<https://cs.wikipedia.org/wiki>.

SEZNAM ZKRATEK

VS – Vězeňská služba

VTOS – Výkon trestu odnětí svobody

SpO – Specializovaný oddíl pro odsouzené s poruchou duševní a poruchou chování

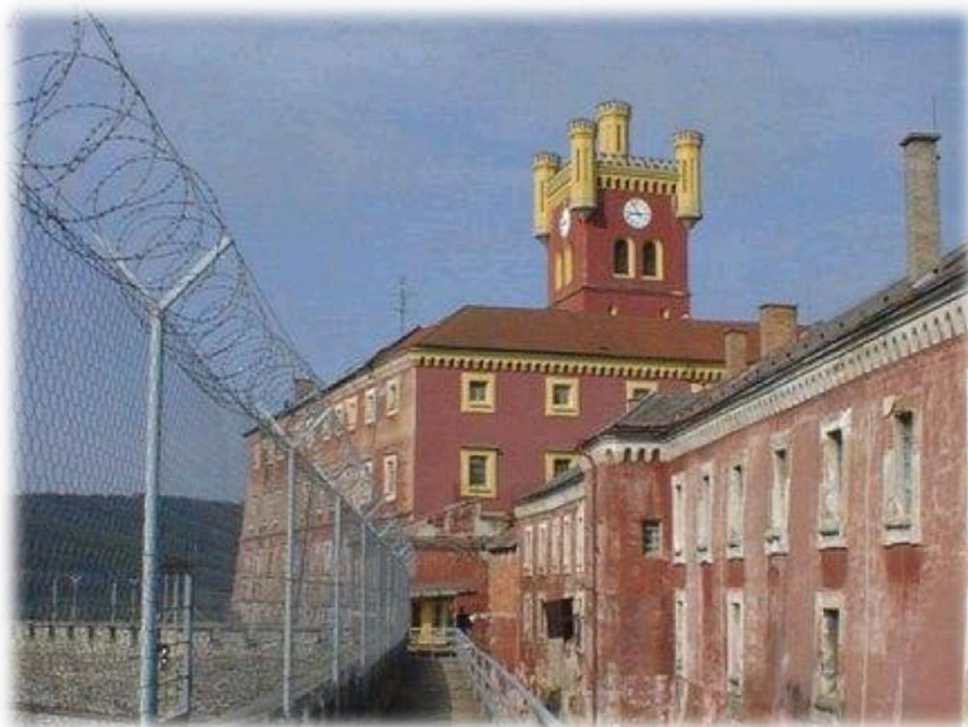
SpO/T – Specializovaný oddíl pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním psychotropních látek ():

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A– Obrázky věznic a vybraných osob.....	I

Příloha A– Obrázky věznic a vybraných osob

Věznice Mírov

Věznice Valdice

Josef Toufar

Ivan Martin Jirous

Jiří Kájínek

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Marcela Láníková

Obor: Speciální pedagogika – vychovatelství

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Nejstarší věznice v ČR a její legendy

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 73

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 14

Počet internetových zdrojů: 10

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Jůzl, Ph.D.